

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов

Кваліфікаційна робота магістра з
педагогіки

**на тему: «Шляхи удосконалення методів і форм організації контролю результатів
навчання студентів»**

Студентки групи МСОкт 04-22
філологічного факультету освітніх технологій,
Спеціальності 014 Середня освіта,
Освітньо-професійної програми
Викладання європейських мов на основі
комбінованих технологій (англійська
мова і друга західноєвропейська мова)

Медведєвої Ірини Глібівни

Науковий керівник: доктор педагогічних наук,
доцент **Зєня Л. Я.**

Допущений до захисту
«_____»_____202_ року
Завідувач кафедри педагогіки та
Методики викладання іноземних мов
проф. Черниш В. В.

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ПЛАН

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНТРОЛЮ ЯК ЗАСОБУ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ.....	7
1.1. Контроль як компонент процесу навчання у закладах вищої освіти і його основні функції.....	8
1.2. Види, форми і методи контролю результатів навчання студентів.....	14
1.3. Принципи організації контролю в процесі навчання студентів.....	25
1.4. Комп'ютерні методи контролю як шлях його удосконалення в процесі навчання студентів.....	29
Висновки до розділу 1	38
РОЗДІЛ 2. КОНТРОЛЬ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	39
2.1. Цілі і об'єкти контролю у навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти.....	40
2.2. Засоби контролю міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності і особливості його організації у навчанні іноземних мов.....	44
2.3. Критерії і параметри контролю та оцінювання читання як виду іншомовної мовленнєвої діяльності.....	48
2.4. Апробація і методичні рекомендації	55
Висновки до розділу 2.....	69
ВИСНОВКИ	71
РЕЗЮМЕ	74
SUMMARY	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	78

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ІМ – іноземна мова.

Covid-19 (Коронавірусна хвороба 2019) – інфекційна хвороба, яка вперше виявлена у людини в грудні 2019 року.

ІКТ – інформаціо-комп'ютерні технології.

ВНЗ – вищі навчальні заклади.

АМ – англійська мова.

Дедлайн - кінцевий термін.

ВСТУП

В умовах сучасного динамічного освітнього середовища, ефективність та адекватність методів контролю набувають особливої актуальності. Це пов'язано з необхідністю адаптації до змінних потреб студентів, постійної еволюції навчальних програм, а також інтеграції нових технологічних інструментів у навчальний процес.

Особлива увага буде приділена аналізу ефективності існуючих методів, а також розробці та впровадженню нових форм, які можуть забезпечити більш глибоке та всебічне розуміння академічного прогресу студентів.

Ця тема має велике значення, оскільки вдосконалення методів контролю може суттєво підвищити якість освітнього процесу, забезпечуючи більш ефективне навчання та розвиток компетенцій студентів.

Актуальність теми дослідження:

При вивченні іноземної мови важливим етапом навчання є контроль знань, умінь і навичок для розуміння рівня компетентності майбутніх фахівців. Для ефективного та цікавого навчального процесу викладачу необхідно повноцінно знати й розуміти види, форми цього аспекту. Також аналіз цього компонента розкриє позитивні та негативні боки кожного з видів і форм, що допоможе фахівцям обрати для себе певний вид контролю.

Оскільки сучасне суспільство розвивається у час інформаційних технологій, тому їхня роль у житті людей стає невід'язним фактором. Освіта і вивчення іноземних мов не є виключенням, бо інформаційні технології складають основний компонент формування компетентності викладачів ІМ.

Застосування комп'ютерних методів у роботу фахівців ІМ сприяють ефективності навчання та робить його цікавішим, доступнішим і стає основним методом роботи під час дистанційного навчання.

Знання і вміння при роботі з інформаційними технологіями мають глобальний характер, тому дослідження їх в контексті освіти – необхідний елемент для підготовки сучасних фахівців.

Об'єкт дослідження – процес підготовки майбутніх учителів іноземних мов у закладах вищої освіти.

Предмет дослідження – шляхи удосконалення методів і форм організації контролю результатів навчання студентів.

Мета роботи – науково обґрунтувати й визначити шляхи удосконалення методів і форм організації контролю результатів навчання студентів; розробити та апробаційно перевірити методику контролю результатів навчання студентів засобами комп'ютерних технологій.

Завдання дослідження:

- з'ясувати сутність поняття «контроль результатів навчання студентів» і визначити його основні функції;
- дослідити види, форми й методи контролю результатів навчання студентів;
- конкретизувати принципи контролю результатів навчання студентів і висвітлити їх реалізацію в навчальному процесі;
- теоретично обґрунтувати комп'ютерні методи контролю як шлях підвищення його ефективності;
- визначити цілі й об'єкти контролю у навчальній діяльності студентів; розробити методику контролю результатів навчання студентів засобами комп'ютерних технологій та апробаційно перевірити її ефективність.

Методи дослідження:

- критичний аналіз наукової літератури з проблеми дослідження;
- вивчення й узагальнення провідного педагогічного досвіду викладачів-практиків;
- тестування з метою контролю рівня сформованості іншомовних мовленнєвих компетентностей у майбутніх учителів;
- тестування майбутніх викладачів ІМ;
- узагальнення отриманої інформації для проведення пробного навчання;
- апробація.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що теоретично обґрунтовано шляхи удосконалення методів і форм організації контролю результатів навчання

студентів; удосконалено методи контролю рівня сформованості у майбутніх учителів іноземних мов іноземної мовленнєвої компетентності в читанні.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці та впровадженні в навчальний процес структури і змісту контролю рівня сформованості у майбутніх учителів іноземних мов іноземної мовленнєвої компетентності в читанні.

Матеріали й результати дослідження можуть бути використані в організації контролю результатів навчання іноземної мови студентів закладів вищої освіти, а також при написанні курсових і кваліфікаційних робіт.

Апробація роботи. Основні положення й результати дослідження представлено на: міжнародній науково-практичній відеоконференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови» (м. Київ, 18-19 травня 2023 р.) у доповіді «Тестові методи контролю як фактор підвищення його ефективності у процесі навчання іноземних мов».

Публікації: зміст та результати дослідження відображено в публікації III Всеукраїнську наукову інтернет-конференцію «Макаренківські читання: філологічні та методичні студії» – 25 квітня 2023 року.

Структура кваліфікаційної роботи: робота складається зі вступу, двох розділів та висновків до них, загальних висновків, резюме, summary, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи – 84 сторінок, із них 71 сторінок основного тексту. Список використаних джерел нараховує 70 найменувань, з них українською мовою – 58, іноземними мовами – 12.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНТРОЛЮ ЯК ЗАСОБУ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Цей розділ присвячено дослідженням різних аспектів контролю навчання у закладах вищої освіти, зокрема у контексті навчання іноземних мов. Він охоплює функції контролю, різні види, форми та методи оцінювання навчальних результатів студентів, принципи контролю знань, умінь та навичок студентів, а також перспективи використання комп'ютерних методів у цьому процесі.

Підрозділ 1.2. – формує види, які поділяються на поточний, проміжний, підсумковий; форми, що розкриваються у письмовому, усному, практичному, лабораторному та інших аспектах, а також методи контролю результатів навчання студентів, які виокремлюють тестування, екзамени, письмові й усні відповіді.

У підрозділі 1.3 – розкриваються принципи контролю знань студентів, їх значення в процесі навчання іноземної мови, які відображають об'єктивність контролю, контроль застосування знань на практиці; вказує на певні етапи контролю: підготовчий, основний і завершальний та розкриває їхнє значення в процесі вивчення іноземної мови.

Підрозділ 1.4 - приділяє увагу комп'ютерним методам контролю як шлях його удосконалення в процесі навчання студентів. Розкривається автоматизація процесу оцінювання, яка відбувається за допомогою комп'ютерних технологій. Проаналізовано переваги та недоліки контролю за допомогою технічних пристроїв і методи оцінювання у варіанті електронних тестах й онлайн-тренажерах на основі апробації.

1.1.Контроль як компонент процесу навчання у закладах вищої освіти і його основні функції.

Контроль – це той компонент, який застосовується на всіх етапах навчання. Контроль успішності студентів є цілісним компонентом навчального процесу, який має свої функції, форми, види й методи його проведення (Холод, 2018).

Розглянемо визначення поняття контролю.

Згідно з В. Ортинським, контроль, як дидактичне поняття, являє собою сукупність усвідомлених дій, спрямованих на отримання відомостей про рівень оволодіння окремими студентами (слухачами) програмного матеріалу, оволодіння теоретичними й практичними знаннями, навичками та вміннями, що необхідні в процесі виконання завдань професійної діяльності (Березовська, Тригуб, 2012).

Енциклопедія освіти (Калашнікова, Жерновникова, 2016, с. 417] визначає контроль і перевірку навчальних досягнень учнів «як завершальний компонент оволодіння певним змістовим блоком і своєрідну сполучну ланку в системі навчальної діяльності особистості».

На думку Н. Волкової: «Контроль навчання - постійне стеження, спостереження та перевірка знань учнів, з метою отримання об'єктивної інформації про процес навчання й виховання» (Волкова, 2007, с. 406).

Т. Полонська зазначає: «Контроль у навчанні іноземних мов - це визначений рівень сформованості мовленнєвих навичок і вмінь, аналіз характеру прогресу цього процесу, діагностика труднощів, з якими зіштовхуються учні, а також перевірка ефективності використовуваних прийомів і методів навчання» (Полонська, 2019, с. 369).

На підставі вивчення та аналізу наукової літератури визначимося з поняттям контролю в межах нашого дослідження. Зазначимо, що на визначення контролю як поняття впливають кілька факторів, а саме: категорія майбутніх фахівців, до яких цей контроль застосовується, і специфіка освітнього процесу їхньої професійної підготовки.

У межах нашого дослідження будемо розуміти контроль, услід за І. Холод: «Контроль – це виявлення рівня володіння мовленнєвими навичками та вміннями, оцінка правильності організації навчального процесу, виявлення труднощів засвоєного матеріалу учнями та перевірка ефективності використання методів і прийомів навчання» (Холод, 2018, с. 131).

Після аналізу джерел формується думка, що контроль – є важливою складовою навчання, яка містить у собі різноманітні методи, стратегії, щоб оцінити засвоєння та опанування програми, рівень знань, компетентність і успішність студентів. І тим самим виступає однією з головних частин педагогічного процесу, бо допомагає визначити ефективність навчальної програми та якість освіти.

М. Сапожникова зазначає: «Контроль знань, умінь і навичок студентів є необхідним компонентом навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. Особливо актуальним це стає в умовах кредитно-модульної системи навчання, оскільки велика кількість навчальних годин відводиться самостійній роботі студентів» (Сапожникова, 2015).

Контроль розглядається як невіддільна частина навчального процесу, що полягає в тому, щоб виявити якість засвоєння знань та сформованих вмінь і навичок за допомогою результатів контрольних заходів, а також систематизує знання студентів і дисциплінує всіх учасників навчального процесу.

Головною метою контролю можна назвати таку: визначити ступінь та якість засвоєння знань, а також рівень сформованості умінь і навичок студентами з дисципліни «англійська мова». Мета контролю полягає у тому, що він забезпечує результативність навчального процесу шляхом систематизації знань, умінь і навичок студентів, а також застосування набутих знань на практиці самостійно (Зайченко, 2016, с. 268).

Досліджуючи контроль, будемо розглядати цю категорію в освітньому процесі закладу вищої освіти, в освітньому просторі професійної підготовки майбутніх викладачів іноземних мов.

Залежно від виду контролю конкретизується мета і його напрям.

Контроль у широкому розумінні як чинник освітнього процесу містить 3 етапи:

1. Формулювання стандартів і критеріїв. Цей етап включає розробку чітких, об'єктивних та досяжних стандартів, які встановлюють очікування для навчальних результатів. Стандарти можуть включати конкретні знання, навички, поведінкові очікування, а також показники якості та ефективності навчання. Критерії оцінювання також розробляються на цьому етапі, щоб забезпечити засоби для вимірювання та оцінювання студентських досягнень у відповідності до встановлених стандартів.
2. Порівняння реальних результатів зі стандартами та критеріями. Після встановлення стандартів та критеріїв проводиться оцінювання, під час якого реальні навчальні результати студентів порівнюються з визначеними параметрами. Цей етап дозволяє виявити рівні засвоєння матеріалу студентами, визначити області, де вони перевершують очікування, та ті, що потребують додаткової уваги чи підтримки.
3. Прийняття необхідних мір з коригування результатів контролю. Останній етап полягає в аналізі зібраної інформації та вжитті відповідних заходів для покращення навчального процесу. Це може включати перегляд та адаптацію навчальних матеріалів, методів викладання, зміни у навчальному середовищі, а також внесення корективів у оцінювальні методи. Цей етап спрямований на підвищення ефективності навчального процесу, забезпечення справедливого та точного оцінювання, та в кінцевому підсумку – на підвищення якості освіти. (Зайченко, 2016, с. 269).

Для того, щоб розглянути функції контролю - варто зазначити, що у науковій літературі існують різні погляди щодо цієї складової.

У деяких літературних джерелах виділяють такі функції: освітня, діагностична, виховна, розвиваюча, стимулююча, управляюча, оцінююча.

Освітня функція реалізується під час перевірки, наприклад домашнього завдання, коли студент озвучує свої думки при одногрупниках або у разі розбору помилок студентів на лекційних заняттях, що своєю чергою сприяє глибокому сприйманню навчального матеріалу, відбувається також і систематизація знань, їх закріплення. Діагностична функція полягає у визначенні й відстежуванні рівня знань

студентів. Виховна функція реалізовується через налагодження студентами та викладачами дисципліни навчального процесу, систематичності роботи. Виховна функція сприяє активізації студентів, їх включення в навчальний процес, відповідальність за себе в навчанні, зокрема відповідальність за засвоєння рівня знань з англійської мови. Розвиваюча функція виконується здебільшого на практиці, коли у студентів же є можливість попрацювати з навчальним матеріалом самостійно. Стимулююча функція частково виконується коштом оцінювання студентів. На базі результату контролю створюються рейтинги успішності, які мають неабиякий заохочувальний ефект для того, щоб бути кращим серед інших студентів. У нашому випадку - це показати кращий результат з дисципліни іноземної мови. Управляюча функція контролю дає можливість контролювати та коригувати успішність студентів як загально, так і індивідуально. Оцінююча функція реалізується на етапі оцінювання робіт студентів, вона також має стимулюючий ефект, оскільки часто позитивні оцінки за роботу заохочують студента й надалі вивчати предмет, працювати з навчальним матеріалом, бути активним (Білецька, 2015).

Деякі автори зазначають інші функції контролю. Так, Н. Волкова (Волковая, 2007) зазначає, що контроль виконує п'ять функцій: контролюючу (перевірну), навчальну, виховну, розвивальну та методичну. За даного переліку розкриємо методичну функцію. Методична функція потрібна для викладача, вона дає змогу на основі результатів навчання студентів коригувати або вдосконалювати навчальні матеріали, якими користується викладач у процесі навчання. Іншими словами методична функція контролю дає змогу оцінити результативність навчальних матеріалів (лекцій, підручників, системи навчання тощо) та виявити слабкі місця для подальшого коригування.

На думку С. Пальчевського контроль має такі функції контролю: контролююча, діагностично-коригуюча, виховна, стимулюючо-мотиваційна, розвивальна, навчальна. Контролююча функція полягає в оцінці навчальних успіхів окремого учня, класу або групи повноцінно; виявлення готовності до оволодіння новим навчальним матеріалом, що впливає на планування вивчення нової теми. Функція діагностично-коригуючого контролю передбачає виявлення досягнень і недоліків у знаннях,

вміннях і навичках, рівнях засвоєння творчого досвіду й емоційно-ціннісного ставлення до світу. Також допомагає встановити причини невдач, визначити шляхи для поліпшення якості успішності, а також уникнення й подолання невдач. Виховна функція приділяє увагу розвитку учнів та організованості, розумінню й дотримувannya навчальних завдань, а також здатності до самоконтролю своїх дій. Функцією стимулюючо-мотиваційного контролю є створення умов, які допоможуть оцінити навчальну діяльність учнів і покращують їхній успіх. Це заохочує їх віру в власні здібності та можливості, а також служить поштовхом для подальшої активної праці. Функція навчального контролю зображує глибоке виявлення знань й умінь учнів під час їх навчальної та практичної діяльності. Виконання письмових, практичних або графічних завдань відіграє важливу й необхідну роль у процесі навчання (Пальчевський, 2008).

О. Малихін та ін. також розкривають функції контролю (Малихін, Павленко, Лаврентьєва та ін., 2011): освітню, діагностично-коректувальну, контролюючу, виховну, розвивальну, управлінську. У цьому випадку під управлінською функцією контролю автори розуміють контроль як можливість цілеспрямованого студентів у процесі навчання.

«Методика викладання у вищій школі» В. Нагаєва (Нагаєв, 2007, с. 80) окреслює наступні функції контролю: діагностичну; навчальну; організуючу; виховну.

З метою унаочнення інформації щодо функцій контролю подаємо її в таблиці:

Функції контролю

Прізвище науковця	Функції контролю
С. Пальчевський	Контролююча; діагностично-коригуюча; виховна; стимулюючो-мотиваційна; розвивальна; навчальна.
О. Малихін та ін.	Освітня; діагностично-коректувальна; контролююча; виховна; розвивальна; управлінська.
В. Нагаєв	Діагностична; навчальна; організуюча; виховна.
Волкова Н.	Контролююча (перевірна); навчальна; виховна; розвивальна; методична.

Узагальнення наукових розвідок щодо функцій контролю дозволяє дійти висновку, що є незначні різниці поглядів на визначення функцій контролю, але спільні серед них: навчальна, діагностична, коригуюча, мотиваційна та виховна. Ці функції найчастіше прослідковуються у перевірці рівня компетентності студентів: контролююча застосовується при перевірці письмових завданнях, які охоплюють знання граматики та лексики. Натомість діагностична виявляє недоліки у знаннях студентів і тим самим може надавати індивідуальні поради, щоб удосконалити їхні знання. Виховна функція повинна дисциплінувати студентів, тому необхідно чітко встановлювати критерії для написання робіт або виконання проекту, щоб напрацювати самодисципліну та творче мислення здобувачів освіти. А мотиваційний чинник повинен завжди бути при контролі навчання, він полягає у винагородженні за

певний перелік дій, як приклад: додаткові бали за понаднормові завдання або завдання вищого рівня складності.

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, сформованості умінь і навичок з навчальної дисципліни використовують різні методи й форми контролю. Це питання розглядається в підрозділі 1.2.

1.2. Види, форми і методи контролю результатів навчання студентів.

Як повноцінний компонент системи освіти контроль має власні цілі, функції, види, форми, засоби та об'єкти. Освітній процес у вищих навчальних закладах змістовна, цілеспрямована, насичена компактним змістом система, яка повноцінно функціонує у взаємодії кожного з боків навчального процесу (викладачів і студентів), що націлена на підготовку висококваліфікованих фахівців певної галузі. Освітній процес має власні складові (професійна діяльність викладача, навчальна діяльність студента, зміст і засоби навчання) та поділяється на певні етапи: підготовчий, основний і завершальний. За інформацією Р. Слухенської, А. Медвідь та ін.: «Підготовчий етап, який передбачає аналіз мети, змісту й наявних умов навчання; аналіз навчально-методичної літератури; вибір форм, методів навчання; планування педагогічного процесу (складання плану-конспекту заняття); розподіл часу на реалізацію запланованого.

Основний етап, що визначає реалізацію запланованого, а саме формулювання мети й завдань навчальної діяльності й сприйняття її студентами; використання запланованих форм, методів, прийомів, засобів організації педагогічного процесу (викладання та учіння); здійснення різних заходів заохочення та контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Завершальний (аналітичний) етап, який передбачає зіставлення відповідності результатів і мети педагогічного процесу; аналіз суб'єктами й об'єктами педагогічного процесу його переваг та недоліків; контроль результатів професійної

підготовки студентів; аналіз причин та факторів впливу на отримані результати» (Слухенська, Медвідь, 2020, с. 117). На кожному з цих етапів доцільно використовувати певний вид контролю. Отже, залежно від етапу навчання контроль поділяється на такі види:

- Попередній;
- Поточний;
- Рубіжний (тематичний, модульний, блоковий);
- Підсумковий (Кальнік, 2021).

Попередній контроль (оцінка початкового рівня студентських знань) – це передумова для успішного планування й керування освітнім процесом. Цей контроль дозволяє визначити поточний рівень знань, які використовуються викладачем як «маркер» для визначення складності матеріалу. Після підсумкового іспиту з дисципліни, також проводиться попередній контроль у формі перевірки та оцінки знань, які залишились. Ці дії допомагають оцінити стійкість знань і визначити рівень опанування попереднього матеріалу для встановлення можливості засвоєння нових навчальних дисциплін (Шадейко, 2012 с. 4).

Поточний контроль здійснюється на постійній основі за допомогою коротких опитувань, спостереження викладача за успіхами студентів тощо. Поточний контроль покликаний виявляти рівень закріпленості пройденого матеріалу. Цей вид контролю можна застосувати на лекційних заняттях і на практичних, і на семінарських тощо. Можна сказати, що поточний контроль дає можливість викладачам постійно контролювати процес засвоєння знань студентами. Головною функцією поточного контролю є постійний зв'язок між студентами й викладачами, управління з боку викладача над мотивацією до навчання студента, а також контролю засвоєних знань з дисципліни «англійська мова» (Малихін, Павленко та ін., 2011, с. 182).

Рубіжний (тематичний, модульний, блоковий) контроль проводиться зазвичай вкінці кожного семестру або за завершенням розділу навчального матеріалу. Ми знаємо що курс англійської мови вивчається курсами, які присвячені певним темам, правилам, синтаксису, лексики тощо. Тематичний контроль знань дає змогу широко перевірити знання, не з однієї теми, а з курсу в цілому, або ж розділу. На основі

результатів тематичного контролю викладач робить висновки щодо успішності й рівня засвоєння знань з цілого курсу англійської мови студентами. Головною функцією цього контролю є перевірка та оцінювання знань студентів. Результати тематичного контролю – це фактор впливу на студента, адже є значущим у загальній університетській системі оцінювання. До того ж тематичний контроль сприяє ефективному управлінню якістю освіти навчальних закладів Шиловська, 2019, с. 17-18).

До підсумкового контролю належать: заліки, іспити, курсові роботи, дипломні проекти, державні іспити. Підсумковий контроль є найважливішим у житті студента, до цього контролю здобувачі освіти готуються не аби як. Також важливим він є і для викладачів. Результатом підсумкового контролю є оцінка, що складається з декількох факторів, наприклад таких як рівень засвоєних знань, орієнтація у вивченому матеріалі, засвоєні навички. Останнє перевіряється зазвичай за допомогою аудіювання, слухання, читання, монологічного та діалогічного говоріння, а також письма.

Головною функцією підсумкового контролю є оцінювання досягнутого рівня з англійської мови на кваліфікаційному рівні чи окремих завершених етапах (Шидловська, 2009, с. 3).

Представлені вище види контролю – це узагальнене уявлення класичного поняття «контролю знань». У сучасній літературі даний список є більш розширеним, що дає змогу детальніше розібрати контроль за видовою ознакою. Так, наприклад, у джерелі В. Головенкіна (Головенкін, 2019) розрізняють такі види контролю: вхідний; залишкових знань; поточний; рубіжний; підсумковий: семестровий, випускна атестація. У табл. 2 наведено основну характеристику видів контролю.

Характеристика видів контролю

Джерело: В. Головенкін «Педагогіка вищої школи» (Головенкін, 2019, с.183-184)

<i>Вид контролю</i>	<i>Завдання</i>	<i>Цілі</i>	<i>Заходи з управління якістю</i>	<i>Функції</i>
Вхідний	Визначення рівня готовності студентів засвоювати дисципліну	Забезпечення ефективного вивчення дисципліни	Адаптація навчальної дисципліни (корекція розподілу годин). Корекція підготовки студентів (проведення додаткових занять)	Діагностико-коригуюча
Поточний	Перевірка ступеня готовності студентів до виконання конкретної навчальної роботи	Мотивація студентів (мотиви досягнення). Забезпечення ефективності заняття	Корекція плану та методів проведення заняття	Діагностико-коригуюча, організуюча, виховна, мотиваційно-стимулююча
Рубіжний	Проміжна атестація студентів	Забезпечення оперативного управління навчально-виховним процесом, підвищення його ефективності	Індивідуальна робота з невістигаючими студентами	Діагностико-коригуюча, навчаюча, організуюча

<i>Вид контролю</i>	<i>Завдання</i>	<i>Цілі</i>	<i>Заходи з управління якістю</i>	<i>Функції</i>
Семестровий	Підведення підсумків спільної діяльності студентів із викладачем	Оцінка якості навчального процесу. Переведення студентів на наступний етап навчання	Корекція робочих навчальних програм, удосконалення методики навчання	Контролююча, навчальна, організуюча, коригуюча, виховна
Випускна атестація	Встановлення відповідності рівня підготовки студентів вимогам стандартів вищої освіти	Видача дипломів про здобуття вищої освіти та відповідного ступеня	Корекція навчальних планів і програм, технологій навчання	Контролююча, коригуюча, навчальна, виховна
Контроль залишкових знань	Визначення стійкості, надійності знань і умінь студентів	Порівняльний аналіз якості навчання. Перевірка ефективності експериментальних технологій, акредитаційна експертиза	Удосконалення технологій навчання	Діагностична, коригуюча, контрольна

Форми і методи контролю – це способи, за допомогою яких зворотний зв'язок між студентом і викладачем у навчальному процесі (Зайченко, 2016, с. 157). На практиці найпоширенішими є такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий, метод самоконтролю, практичний, графічний, програмований, метод самооцінки (Томіліна, 2017). За джерелом (Сідун, Полонська, 2018, с. 98) найбільш ефективними

методами перевірки та контролю успішності студентів є методи: усного контролю і самоконтролю, письмового контролю і самоконтролю, лабораторно-практичного, програмованого контролю (машинного, безмашинного), тестового контролю.

Окремо дослідимо форми контролю знань студентів. О. Янченко окреслює: «Використовують різні форми перевірки контролю знань студентів як контроль під час лекцій, на семінарських і практичних заняттях, під час позанавчальних заходів, під час консультацій, заліків та іспитів» (Янченко, 2008, с. 18).

Контроль під час лекцій може відбуватися шляхом проведення усного опитування студентів, вибіркового або за допомогою тестів, які охоплюють вивчений матеріал. Особлива увага приділяється розділам курсу, які є необхідними для розуміння теми лекції, що вивчалась, а також для оцінки рівня освоєння матеріалу. Такий контроль здійснюється в кінці першої або на початку другої години лекції. Мета поточного контролю на лекціях - навчити студентів систематично пропрацьовувати вивчений матеріал і ретельно готуватися до наступних лекцій; оцінити рівень засвоєння теорії та виявити найскладніші теми, які важко сприймаються студентами, з подальшим поясненням їх. Контроль на лекціях не повинен забирати багато часу (Янченко, 2008, с. 19).

Поточний контроль під час практичних, семінарських і лабораторних занять підпорядковується меті: оцінки готовності студентів до участі у цих заняттях за допомогою наступних методів:

- Перед початком заняття відбувається вибіркоче усне опитування.
- Застосовується фронтальне стандартне опитування за допомогою карток або тестів (тривалість 5-10 хвилин).
- Здійснюється фронтальна перевірка виконання домашнього завдання.
- Деякі студенти можуть бути викликані до дошки для самостійного розв'язання задач або написання письмових відповідей на окремі запитання, особливо під час лабораторних занять.
- Оцінюється активність студентів під час занять, включаючи їх пропозиції, оригінальні рішення, уточнення та доповнення попередніх відповідей.

- Проводиться письмовий контроль у формі тесту (тривалість до 45 хвилин).
- Організовується колоквиум, що охоплює самостійні розділи теоретичного матеріалу або окремих тем, модулів (Малихін, Павленко, Лаврентьєва, Матукова, 2011).

До контролю у позанавчальний час належать такі елементи: перевірка завершеного виконання домашнього завдання, науково-дослідних і контрольних робіт, з оцінюванням якості й акуратності виконання, точності й оригінальності рішень, ознайомлення зі спеціальною літературою, виявлення елементів дослідження та виконання завдань у встановлений обсяг і термін; перевірка конспектів лекцій; оцінка рефератів, які студент самостійно готує на певну тему лекційного курсу; індивідуальні бесіди зі студентами під час консультацій; проведення олімпіад; оцінювання найкращого виконання лабораторних робіт, зокрема науково-дослідних проєктів (Супрун, 2021, с. 15).

Контрольні заходи, які проводить лектор під час занять і у позанавчальний час, мають не лише загальну мету об'єктивної атестації студентів, але й надають дані викладачу для оцінки роботи його асистентів, які ведуть практичні, лабораторні та семінарські заняття (Супрун, 2021, с. 15).

Консультація – форма контролю, коли викладач надає відповіді й пояснення студентам з різних навчальних питань. Вона допомагає студентам у самостійній роботі, під час підготовки до іспитів, захисту курсових і дипломних проєктів та інших форм контролю знань. Головна мета консультацій - допомога студентам у розумінні складних питань і розв'язання інформаційних ситуацій, з якими вони не можуть впоратися самостійно. Крім того, консультації дозволяють контролювати рівень знань студентів й отримати уявлення про хід і результати їх навчальної роботи. Важливий критерій – перетворити консультацію на діалог, а не зупинитися на формі «питання-відповідь» (Малихін, Павленко, Лаврентьєва, Матукова, 2011, с. 19).

Контроль у формі заліків може проводитися за допомогою диференційованого підходу з виставленням оцінок за п'ятибальною шкалою на деяких предметах (теоретичні курси, виробнича практика). На лекційних курсах або його окремих

частинах, які не включають лабораторних або практичних занять, викладач може застосовувати співбесіди або колоквиум, а також задавати усні або письмові запитання за білетами. Якщо студент своєчасно виконує лабораторно-практичні заняття згідно з вимогами, то йому може бути проставлена оцінка «зараховано» без додаткового опитування. Заліки з практичних (лабораторних) робіт приймаються на основі виконання кожного завдання, де студент подає записи, розрахунки, схеми, плани або креслення. Викладач відмічає виконання кожної роботи у своєму журналі, а після завершення програми може проставити залік після захисту звіту і перегляду результатів виконання всіх завдань.

Курсова робота є результатом тривалої праці, яка включає елементи наукового дослідження. Захист курсової роботи є особливою формою заліку перед комісією, яка складається з двох-трьох викладачів. Найкращі курсові роботи можуть бути представлені на наукових студентських конференціях. Перед захистом курсової роботи керівник перевіряє її та пише рецензію, де відображаються позитивні й негативні боки роботи та надаються рекомендації для усунення зауважень (Булах, 1995).

Заліки з виробничої практики оцінюються на основі звіту й характеристики керівника. Залік є диференційованим, оцінка формується на основі середніх балів з усіх розділів практики (Булах, 1995).

Кінцевим етапом вивчення предмета або її частини – іспит. Його мета – перевірка теоретичних знань студентів і вміння застосовувати ці знання на практичних завданнях, а також навичок самостійної роботи з навчальною й науковою літературою (Булах, 1995).

Основні форми контролю полягають у семестрових і перевідних іспитах, під час яких проводиться підсумкова перевірка результатів навчальної діяльності студентів з конкретної дисципліни.

Остаточною формою контролю вважають державні іспити. Вони спрямовані на комплексну перевірку підготовки майбутнього фахівця до професійної роботи та визначення рівня його знань, вмінь і навичок (Фіцула, 2014, с. 2 – 3).

Екзамен дає можливість студентам за короткий проміжок часу систематизувати отримані знання, сконцентруватись на основних моментах курсу та закріпити його головний зміст у пам'яті (Фіцула, 2014, с. 3).

Дослідники виділяють два основних типи іспитів:

- Без іспитових білетів, який є вищим рівнем іспиту, але рідко використовується.
- Іспит з використанням іспитових білетів.

Під час іспиту-бесіди студенту пропонується одне запитання, і він має певний час для його обдумування. Залежно від якості відповіді, екзаменатор може додатково розширити завдання. Цей тип іспиту дозволяє оцінити не лише формальні знання студента, але і його розуміння зв'язку питання з курсом і використання додаткової літератури (Булах, 1995).

Іспит за іспитовими білетами широко використовується. Важливо правильно скласти іспитові білети, охопивши весь вивчений матеріал і використовуючи різноманітність запитань. Цей тип іспиту не передбачає бесіди зі студентом і спрямований на зменшення випадкових факторів під час оцінювання. Зазвичай додаткові запитання стосуються матеріалу, який студент уже висвітлив у своїй відповіді (Фіцула, 2014, с. 3).

Після аргументованого аналізу, розглянемо такі методи контролю як засіб діагностики результатів навчання студентів, що використовує викладач у процесі навчання англійської мови:

- 1) Усний метод. Усне опитування є універсальним методом, коли є вимога перевірки знань студентів, але бракує часу. Усне опитування дає змогу оцінити викладачу готовність до заняття, виконання домашньої роботи, засвоєння знань з минулого заняття тощо. Розрізняють: фронтальне, індивідуальне та комбіноване опитування.

Цей метод охоплює різні варіанти завдань. Так виділяються завдання, які допоможуть розкрити монологічне мовлення: вигадати монолог, який буде містити певну граматику й лексику. Важливо залучити діалог між викладачем і студентом, щоб перевірити здатність взаємодії та використання граматики і

вираження думок. Фонетичні завдання, які зможуть розкрити фонетичну складову студентів. Читання й аудіювання дають можливість визначити рівень сприйняття англійської мови на слух та розуміння прочитаного тексту. Творчі завдання, які сприяють не тільки застосування набутих знань, а й прояву власних ідей.

2) Письмовий метод є наступним після усного за розповсюдженістю. Такий метод дає змогу діагностувати результати всієї групи, де може бути понад 30 студентів і скорегувати їхню роботу. Він дає змогу подальшого індивідуального підходу до студентів. Його важливість полягає у тому, що в процесі навчання англійської мови необхідно вміти правильно оформлювати думки в письмовій формі.

У цьому методі зустрічаються такі завдання, як: написання оповідей; вираження власних думок з певної теми або відповідь на конкретне запитання; письмовий переказ тексту, завдання із заповнення пропусків тексту.

3) Практичний метод контролю передбачає різнопланові перевірки навичок і умінь студентів: лексичних, граматичних, як морфологічних, так і синтаксичних, орфографічних навичок та умінь в продуктивних і рецептивних видах мовленнєвої діяльності.

4) Тестування – є розповсюдженим методом контролю. Розрізняють тестовий контроль за двома формами: відкрита й закрита. Закрита форма передбачає запропоновані відповіді.

5) Програмований контроль здійснюється шляхом представлення студентам загальних стандартних вимог. Такий метод вимагає однакових кількісно і за складністю контрольних запитань, завдань, навичок тощо (Глотова, 2016).

Самоконтроль є важливим методом контролю. Суттю самоконтролю, як методу, є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх. Показником сформованості самоконтролю є усвідомлення студентом важливості правильно спланувати власну навчальну діяльність, і правильно її реалізувати. Це стосується не лише позитивних результатів в навчанні, спричинені залученим

методом самоконтролю, а й дисципліни студента, відповідальності перед самим собою. Самоконтроль дає змогу самостійно контролювати швидкість проходження матеріалу, кількість приділеного часу, якість засвоєння навчального матеріалу, а також це сприяє навичкам планування, самооцінювання, дисципліни. Якщо студент може суб'єктивно адекватно оцінити свої знання й успіхи, то скоріш за все такий студент зможе коригувати своєю увагою, дисципліною в навчанні, що своєю чергою приведе до позитивного результату. Метод самооцінки тісно пов'язаний з методом самоконтролю. Цей метод є ніби логічним завершенням самоконтролю (Холод, 2018).

На сьогодні основними формами організації перевірки знань, навичок і умінь студентів у сучасних закладах вищої освіти є: індивідуальна, групова, фронтальна перевірка, рейтингова система (Стражнікова, 2015, с. 98). Індивідуальний контроль є найзмістовнішим з усіх можливих. При такому виді контролю викладач має змогу більш об'єктивно оцінити студента. Адже індивідуальний контроль знань студентів має на увазі й індивідуальний підхід до процесу контролю знань. При оцінюванні викладач бере до уваги не лише знання студента, а і те як він цими знаннями оперує. Групова не так орієнтована на певного студента, проте також має свої переваги. На рівні групи – конкуренція відповідно мотивуватиме студентів відповідати повно й чітко, щоб не дати змогу одногрупнику щось доповнити, тим самим ніби підвищивши шанс на високий бал. Фронтальна перевірка дає можливість за короткий час приблизно окреслити рівень знань студента. На парах з англійської мови фронтальна перевірка зазвичай проводиться і на практичних, і на лекційних заняттях на початку, всередині чи вкінці заняття у вигляді легкого опитування. Рейтингова система або модульно-рейтингова система оцінювання – це форма контролю, що складається з оцінок знань інших форм контролю за весь семестр, наприклад, рейтингових балів, які студент може накопичувати протягом того ж семестру за свою діяльність (посада старости, участь у студентському самоврядуванні, друк у виданнях чи збірках, спортивні досягнення на базі університету тощо).

Повноцінне навчання та контроль під час нього не зможе відбутися з вибіркоким методом і його формою. Аналізуючи всі аспекти цього питання, приходимо до думки, що варто комбінувати та поєднувати всі види, форми і методи

контролю, щоб не схилитися до однієї позиції та була оцінена кожна ланка, яку розвиваємо та приділяємо увагу під час вивчення дисципліни «англійська мова».

1.3. Принципи організації контролю в процесі навчання студентів.

За інформацією нормативних документів МОН: організація освітнього процесу залежать від принципів навчання (Якупов, 2014)

Стражнікова І. у своїй роботі (Стражнікова, 2018) визначає принципи як систему вимог і положень педагогіки, дотримання яких забезпечує продуктивність навчально-виховного процесу (Стражнікова, 2018, с. 13). Принципи контролю навчальної діяльності студентів визначаються метою навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти, а також об'єктивними закономірностями педагогічного процесу в них. Основними принципами контролю знань студентів на думку автора є:

- індивідуального характеру контролю навчальних досягнень студентів (передбачає індивідуальну роботу викладача з кожним студентом, врахування його індивідуальних особливостей);
- систематичності та системності контролю навчальних досягнень (здійснення контролю протягом усього періоду навчання);
- тематичності (стосується всіх ланок перевірки та передбачає оцінку навчальної діяльності студентів за семестр чи навчальний рік, і з кожної теми);
- диференційованої оцінки успішності навчання студентів (передбачає здійснення оцінки успішності на основі різнорівневого підходу);
- єдності вимог викладачів до студентів (передбачає урахування чинних загальнодержавних стандартів);
- об'єктивності (це систематичний аналіз результатів міжсесійного контролю та показників успішності за єдиними критеріями);
- гласності (доведення результатів контролю до відома студентів) (Стражнікова, 2018, с. 95-96).

На думку О. Березовської та ін. (Березовська, Тригуб, 2012) основними принципами контролю навчальних досягнень студентів є:

- об'єктивність;
- систематичність і своєчасність;
- цілеспрямованість;
- тематичність.

Принцип об'єктивності – це справедливе, точне визначення і оцінювання навчальних досягнень студентів. Також варто зауважити, що саме об'єктивність оцінки дає студенту моральне задоволення і стимулює до подальшої праці (Якупов, 2016).

Принцип систематичності й своєчасності контролю втілюється в регулярному проведенні контрольних заходів, поєднуючись з освітнім процесом із подальшими внесеними корективами, за результатом контролю (Якупов, 2016).

Принцип цілеспрямованості визначає той матеріал чи тему, засвоєння яких необхідно перевірити (Якупов, 2016).

Принцип тематичності контролю реалізовується під час контролю навчальних досягнень здобувачів освіти про основні поняття з окремої теми. Даний принцип враховує той факт, що студенти здебільшого сприймають знання дозовано, а не потоково, через це є велика можливість прогалин у засвоєнні повного курсу іноземної мови. Тому важливо контролювати засвоєння знань, умінь і навичок студентів з основних понять кожної теми і в результаті систематизувати їх у власній пам'яті (Белова В. 2022).

В. Гунчак та ін. (Гунчак, Ощипок, Драч, Томаневич, 2010) визначають дидактичні принципи контролю навчальних досягнень як вихідні теоретичні положення, відповідно до яких має будуватись практична діяльність викладача та студентів і на підставі них визначають зміст контролю знань, їх методи та форми організації. Автори виділяють шість дидактичних принципів перевірки й оцінки знань:

- дієвість;
- систематичність;

- диференційованість;
- об'єктивність;
- єдність вимог;
- індивідуальність.

Сутність дидактичних принципів автори пояснюють наступним чином. Дієвість полягає у тому, що перевірка й оцінка навчальних досягнень студентів мають не тільки відображати рівень засвоєння знань, умінь і навичок, але і завжди стимулювати студентів і викладачів до зусиль щодо досягнення у навчальній роботі нових успіхів.

Систематичність виражається у здійсненні перевірки й оцінюванні навчальних досягнень не від випадку до випадку, а планово, у нерозривному зв'язку з усім процесом навчання, з усіх навчальних дисциплін, а також контроль має бути неперервним протягом усього опанування навчальної програми, ще необхідна перевірка й оцінка навчальних досягнень проводяться у певній послідовності, з поступовим ускладненням завдань, змісту і методики. У зв'язку з цим дуже важлива кількість перевірок. Чим регулярніша перевірка й оцінка навчальних досягнень студента, тим ширша інформація про перебіг засвоєння, тим краще виконуються всі функції перевірки й оцінки навчальних досягнень. Штурмівщина перед екзаменаційною сесією свідчить про порушення принципів систематичності й про те, що процес контролю здійснюється заради контролю, а не є засобом управління процесом навчання та підвищення якості педагогічного процесу.

Диференційованість проявляється у визначенні кількісних та якісних різниць у знаннях, вміннях студентів, а також їх оцінці. Диференціювання оцінок навчальних досягнень студентів дає необхідну інформацію для ефективної перебудови навчальної роботи і студентів, і викладача у майбутньому, до оцінки навчальних досягнень кожного конкретного студента, робить більш ефективною оцінку результатів якості роботи студентських груп і курсів; дасть змогу повніше враховувати отримані результати при підбиванню підсумків роботи, моральне та матеріальне стимулювання студентів (Гунчак, Ощипок, Драч, Томаневич, 2010).

Об'єктивність означає, що кожна окрема оцінка має бути об'єктивною, тобто відповідати істинній якості та кількості засвоєних знань, вмінь і навичок. В іншому разі оцінка втрачає не тільки своє педагогічне значення, але і завдає шкоди навчально-виховній роботі (Гунчак, Ощипок, Драч, Томаневич, 2010).

Важливим на сьогодні є висвітлення принципу індивідуалізації контролю окремо. За визначенням (Головенкін, 2019) індивідуальність перевірки й оцінки навчальних досягнень означає, що викладач прагне глибокої та справедливої оцінки успіхів кожного студента, а не групи в цілому. Тільки враховуючи й оцінюючи особливості роботи кожного студента окремо, його досягнення, труднощі та зриви, викладач може успішно керувати науковим, фаховим зростанням студентів. Після вивчення матеріалу можна виділити думки, які стосуються цього принципу контролю.

Беручи до уваги індивідуальні особливості студентів у процесі навчання – йде мова не про адаптацію мети й змісту курсу англійської мови до кожного студента окремо, а про пристосування прийомів, форм і методів, що використовує викладач у своїй діяльності, згідно з індивідуальними особливостями студентів. Мета такого підходу в розрізі курсу англійської мови є незмінною – це забезпечить відповідний рівень розвитку студентів. Індивідуалізація є одним з головних принципів здійснення контролю знань студентів.

Індивідуалізація контролю навчальних досягнень є запорукою успіху в навчанні студентів. Під індивідуалізацією зазначають добір форм, методів і прийомів – з точки зору процесу навчання, створення навчальних планів, програм, добір відповідної літератури – в аспекті змісту навчання, формування різноманітних типів вищих навчальних закладів – з погляду будови вищих навчальних закладів.

Забезпечення принципу індивідуалізації на курсі англійської мови можливе лише за умови високої кваліфікації педагога, його уважності, обізнаності в наявних індивідуальних особливостях студентів, різноманітність варіантів у способах індивідуалізованого викладання навчального матеріалу. Варто також наголосити, що за допомогою застосування деяких методів і форм викладач також може індивідуалізувати підхід до контролю за успіхами в навчанні студентів.

1.4. Комп'ютерні методи контролю як шлях його удосконалення в процесі навчання студентів.

У сучасному світі, де технології стрімко впливають на всі аспекти життя, освітня сфера також переживає значні трансформації. Однією з ключових змін є впровадження комп'ютерних технологій у процес контролю результатів навчання студентів. Цей підрозділ присвячено аналізу того, як комп'ютерні методи можуть виступати не лише як інструмент оцінювання, але й як засіб удосконалення самого процесу навчання.

Використання комп'ютерних технологій у контролі навчальних результатів відкриває нові горизонти для розширення можливостей як для викладачів, так і для студентів. Це стосується не тільки точності та об'єктивності оцінювання, але й надання широких можливостей для адаптації навчального процесу під індивідуальні потреби студентів. Комп'ютеризація контролю дозволяє здійснювати більш гнучке та динамічне оцінювання, що враховує особливості кожного студента та стимулює їхній інтерес до навчання.

На початку 2020 року українські студенти вимушені були перейти на онлайн-формат навчання. Спочатку цьому посприяв Covid-19, а через деякий час у країну прийшла війна і комп'ютерні методи контролю набули дещо іншого сенсу. Якщо спочатку ці методи полегшували роботу викладачам, зменшували кількість паперових носіїв, скорочували час на підготовку контрольних для оцінки навчальних досягнень, забезпечували одночасну перевірку багатьох тестових бланків, то з переходом на дистанційну форму навчання, комп'ютерні методи контролю стали основними методами контролю. Усе більше й більше вищих навчальних закладів залучаються комп'ютерними технологіями, а перевірка контрольних робіт стає швидкою, точнішою й простішою, оскільки вимагає менше залучених людських зусиль. А також унеможливорює суб'єктивність оцінювання, якщо розглядаємо онлайн-форму для заповнення контрольних робіт.

Застосування комп'ютерних технологій як методів контролю дає можливість універсальності застосування цих методів. За допомогою комп'ютера можна

провести тестування для того, щоб виявити рівень навчальних досягнень з певної теми, наприклад перевірити як студенти засвоїли певну граматичну конструкцію чи часову форму, а також комп'ютерні методи контролю дають можливість провести аудіювання, читання тощо. Тобто, якби викладачі використовували паперові носії, то контрольний захід на аудіювання виглядав би таким чином: спочатку студенти на деякому електронному носії слухають текст, а потім на папері заповнюють бланк. За допомогою застосування комп'ютера викладач має можливість швидко й ефективно проводити будь-який вид контрольного заходу або будь-яку форму контролю тощо. Проте, широковідомим є той факт, що найпоширенішим методом контролю із застосуванням комп'ютерних методів є тестування. Для контролю навчальних досягнень студентів з іноземної мови тестування є в принципі достатнім методом для оцінювання знань, умінь і навичок студентів у більшості випадків.

Як визначає вітчизняний науковець Ірина Булах (Булах, 1995): системи комп'ютерного контролю знань – це програмні засоби, що дозволяють проводити аналіз знань учнів за допомогою сучасних інформаційних технологій. Також авторка зазначає одну з головних переваг застосування комп'ютерних методів контролю навчальних досягнень – використання складних методик при складанні завдань. Окрім цього можна зазначити, що використання комп'ютерних методів контролю навчальних досягнень студентів значно зменшує витрати на забезпечення паперових носіїв завдань, а також дає можливість підвищити ефективність освітнього процесу.

Варто додати, що комп'ютерні методи контролю є і засобом безпосередньо контролю за успіхами в навчанні студентів, і засобом сучасного технологічного навчання та розвитку.

Порівнюючи комп'ютерні методи контролю з традиційними, можна виділити ряд переваг, які значно підвищують ефективність навчального процесу та якість освіти:

1. Швидкість та точність оцінювання. Комп'ютерні системи можуть автоматизувати процес оцінювання, значно знижуючи час, необхідний для виконання та аналізу результатів тестів чи завдань. Це не тільки оптимізує процес контролю, але й мінімізує людський фактор помилок, забезпечуючи вищу точність результатів.

2. Індивідуалізація навчання. Сучасні комп'ютерні системи дозволяють адаптувати оцінювання під індивідуальні особливості кожного студента, їх рівень знань та навичок, що сприяє більш ефективному навчанню.

3. Об'єктивність. Комп'ютеризовані методи оцінки знижують вплив суб'єктивних факторів, таких як упередження або помилки в оцінюванні, забезпечуючи більш об'єктивний та справедливий підхід.

4. Миттєвий зворотний зв'язок. Студенти можуть отримувати миттєву зворотню інформацію про свої результати, що дозволяє їм швидше коригувати свої помилки та покращувати розуміння матеріалу.

5. Гнучкість у форматах тестування. Комп'ютерні методи дозволяють використовувати різноманітні формати питань та завдань, включаючи мультимедійний контент, що робить процес оцінювання більш цікавим і ефективним.

6. Легкість адміністрування та зберігання даних. Цифрові методи контролю спрощують процес зберігання, архівації та аналізу результатів, забезпечуючи легкий доступ до історичних даних для довгострокового аналізу успішності та прогресу студентів.

7. Забезпечення дистанційного навчання. В умовах зростаючої популярності дистанційного та гнучкого навчання, комп'ютерні методи контролю стають невід'ємною частиною освітнього процесу, дозволяючи ефективно оцінювати студентів, які навчаються онлайн.

З приходом інформаційних технологій дещо збільшились можливості учасників освітнього процесу. Як зазначає Ю. Томіліна (Томіліна, 2017): навчання іноземної мови засобами інформаційно - комп'ютерних технологій (ІКТ) сприяє розвитку не тільки умінь і навичок усного й писемного мовлення, навичок читання й аудіювання, але й формуванню інформаційних умінь студентів, на зразок:

1. Ефективного пошуку та аналізу інформації. Використання ІКТ в навчанні мовам надає студентам навички пошуку необхідної інформації на іноземній мові, аналізувати її критично та використовувати в навчальних цілях.

2. Розуміння та застосування цифрових ресурсів. Студенти навчаються користуватися різними цифровими інструментами та ресурсами для вивчення мови, такими як онлайн словники, освітні платформи, мовні програми та інші.

3. Розвиток крос-культурної комунікації. ІКТ надає можливість для взаємодії з носіями мови та студентами з різних культур, що сприяє розумінню культурних відмінностей і вдосконаленню міжкультурних комунікативних навичок.

4. Розвиток самостійності у навчанні. За допомогою ІКТ студенти можуть самостійно планувати свій навчальний процес, встановлювати цілі та моніторити власний прогрес у вивченні мови.

5. Використання мультимедійних матеріалів для підвищення мотивації. Інтерактивні відео, аудіо та ігри на іноземній мові можуть зробити процес навчання більш цікавим, що підвищує мотивацію студентів.

6. Покращення навичок критичного мислення. Використання іноземної мови в контексті різних цифрових задач і проектів допомагає розвивати аналітичні та критичні навички студентів.

Таким чином, включення ІКТ у процес навчання іноземних мов не лише покращує мовні навички, але й всебічно розвиває студентів, готуючи їх до ефективної роботи та комунікації у глобалізованому світі.

За А. Кудіном (Кудін, Свистун, 2004, с. 284), системи комп'ютерного контролю знань повинні відповідати наступним вимогам:

1. Список питань повинен бути реалізований як у вигляді тексту, так і у вигляді графіки, аудіо-, відеофрагменту тощо.
2. Повинна бути дана можливість зміни параметрів тестування (часу, кількості балів, кількість запитань тощо).
3. При відповіді на запитання необхідно реалізовувати різні форми вибору відповіді «один правильний», «декілька правильних» тощо.
4. Якщо студент використовує декілька спроб для проходження тесту, то порядок питань повинен бути різним.
5. Зрозумілий і простий в експлуатації інтерфейс для користувача.

6. Незалежність системи від специфіки навчального предмета, за яким тестуються студенти.

7. Система має працювати в мережі «Інтернет».

І головна умова:

8. Доступність системи для викладачів, які не володіють навичками програмування.

Як уже зазначено в роботі: поширене в українських навчальних закладах є саме комп'ютерне тестування. Традиційна форма тесту – це запитання й запропоновані варіанти відповідей. Вона має свої переваги та недоліки. Комп'ютерне тестування має також свої недоліки. Наприклад, існує ризик технічних збоїв або проблем з програмним забезпеченням, які можуть вплинути на процес тестування. Також, не всі студенти можуть володіти достатнім рівнем комп'ютерної грамотності, що може створювати нерівні умови для проходження тестів. Крім того, комп'ютерні тести часто обмежуються певними форматами питань, як-от вибір відповіді або правильно/неправильно, що може не повною мірою оцінювати глибину розуміння матеріалу студентами. Основний недолік – наявність сформульованої підказки, яка у випадку, наприклад, іноземної мови, дає можливість перевірити на звучність різні варіанти фрази, і тим самим спрощує пошук правильної відповіді. Однією з головних переваг є його ефективність та швидкість, оскільки результати тестів можуть бути відразу доступні як викладачам, так і студентам. Це значно скорочує час, потрібний для оцінювання, і дозволяє швидко здійснити аналіз успішності. Крім того, комп'ютерні тести можуть забезпечити високий рівень об'єктивності, мінімізуючи суб'єктивний вплив викладача на результати. Вони також дають можливість використовувати різноманітні формати питань, включаючи мультимедійний контент, що може підвищити залученість та мотивацію студентів. Цей тип тестів, при наявності простих критеріїв правильності відповіді й простоти організації введення відповіді у програму, досить легко програмно реалізується на комп'ютері (Янченко, 2008).

Безпосередньо комп'ютерне тестування слугує засобом дещо глибшого контролю знань з теми чи розділу дисципліни, дає можливість ліквідувати прогалини

у знаннях, навичках і вміннях студентів. Комп'ютерне тестування є також засобом навчання в системі дистанційного навчання, що налічує всі елементи дидактичної системи навчання. Електронне тестування також може бути в ролі додаткового засобу організації процесу навчання і в офлайн-форматі, тобто традиційній формі навчання. Можна зауважити, що такий вид тестування є одним із провідних напрямів розвитку дистанційного й традиційного навчання в українських закладах освіти, в тому числі й на заняттях з іноземної мови. Це можна пояснити відносно низькою вартістю, досить великим ступенем організації та розвиненим функціоналом.

На сьогодні існує досить велика кількість різноманітних за складністю, функціональністю й організацією платформ, що дають змогу проводити контрольні заходи практично з усіх можливих предметів. Розглянемо найбільш відомі та використовувані:

- I. Classtime (CLASSTIME.com) – це помічник викладача, який збагачує урок миттєвою візуалізацією рівня розуміння та прогресу всього класу в живому часі. Платформа є безоплатною, проте розширений функціонал можна придбати за додаткову плату. Під розширеним функціоналом розуміються: опції командної гри, виставлення часового обмеження на проходження тесту, видрук матеріалів. Платформа має ряд переваг: зручно простежувати відповіді студентів і, як результат, миттєва поінформованість щодо успішності закріплення навчального матеріалу; можливий зворотний зв'язок від учнів; відповіді в режимі Real-time; можливість автоматизованого оцінювання й виставлення балів; автоматизація переводу результатів у Excel та PDF - звіти, що значно скорочує час і полегшує роботу викладачу, а також студенти швидше отримують результати; можливість командних ігор з подальшим оцінюванням результатів; варіативність типів завдань.
- II. Google Forms (GoogleForms.com). – це найпростіша й найпоширеніша платформа, для створення різноманітних завдань, які контролюють навчальні досягнення студентів. Простота платформи полягає в тому, що більшість викладачів мають власні електронні пошти в Google. Також

дану платформу можна використовувати і для опитування, і для тестування. Вона однаково зручна для різних видів контролю навчальних досягнень студентів. За його допомогою можна створити: завдання закритого чи відкритого типу, з однією чи декількома правильними відповідями, з можливістю прикріплення наочності чи аудіо-, відеофайлів, що є важливим у процесі контролю знань студентів з іноземної мови. До переваг можна віднести те, що платформа є безплатною, результати можна завантажити в файл «Excel», а також встановити обмеження в часі на проходження завдань чи тесту.

- III. Quizizz (Quizizz.com) – це платформа, що дуже нагадує іншу платформу Kahoot (Kahoot.com) Проте між ними є деяка відмінність, а саме: індивідуалізація процесу контролю (кожен студент може відповідати на питання у власному темпі); є можливість запланувати проходження вікторини; при досить складному завданні можна прибрати обмеження в часі. Перевагами платформи є: урізноманітнення навчального процесу; можливість проводити ігри, вікторини, змагання, наприклад, поміж групами студентів; створення тестових форм контролю; створення форм для перевірки домашнього завдання; автоматизація зв'язку викладача й студента.
- IV. Quizlet (Quizlet.com) – платформа, схожа на попередню, проте має версію з інтерфейсом перекладеним українською мовою. Дана платформа надає можливість полегшити навчання з іноземної мови шляхом запам'ятовування та заучування навчального матеріалу. До основних переваг можна віднести: можливість займатись з телефону; створення навчальних карток і модулів, доступних в мобільних засобах, що робить процес навчання чи повторення зручним й універсальним у застосуванні; синхронізація між підключеними гаджетами; доступний режим як реального часу, так і офлайн. З боку викладача є також певні переваги, наприклад: можливість перевірки чи працював студент, а також які засоби при цьому він використовував.

- V. Wordwall (Wordwall.com) – допоміжна платформа для викладачів і не тільки, яка зможе додати сучасні технології до уроків. Виступає як багатофункціональний інструмент для створення як інтерактивних, так і друкованих матеріалів. Інтерактивні вправи відтворюються на будь-якому пристрої, що має доступ до інтернету: на комп'ютері, планшеті, телефоні або інтерактивній дошці. На самому сервісі є багато різних шаблонів для створення ігор і допоміжних матеріалів. Алгоритм сервісу схожий на LearningApps. Можна працювати у груповому режимі. Сервіс достатньо зручний для групової роботи. Учням надаються посилання на вправу, і в режимі реального часу вони виконують завдання. Сервіс дає можливість здійснювати рейтинг результатів, сформований у вигляді таблиці. (Шкварько Є. 2023).
- VI. Genial.ly (Genial.ly.com) – інструмент для створення всіх видів дидактичних ресурсів, презентацій, ігор, інтерактивних зображень, карт, ілюстрованих процесів, резюме тощо. Сайт можна використовувати для всіх рівнів освіти та під час дистанційного навчання.
- VII. TalkEn Cloud (TalkEnCloud.com) – спеціальна платформа для викладачів англійської мови, яка полегшує роботу фахівців та допоможе з викладанням у сучасних умовах. Learning Management System – це система керування навчанням. Вона спрощує процес викладання та вивчення мови, створюючи інноваційне середовище для всіх учасників процесу. Платформа допомагає зібрати ключові елементи освітнього процесу в єдину цілісну систему: матеріали для вивчення, домашні завдання, графік навчання різних груп, списки учнів, їхня успішність та відвідуваність, перевіірочні тести, електронний журнал тощо.

Отже, після аналізу інформації, яку подають різні джерела, а також дослідники, робимо висновок, що комп'ютерні методи контролю, а саме тестування є ефективним методом контролю знань студентів. Даний спосіб контролю є універсальним, і не вимагає обов'язкової присутності викладача. Перевагою є також швидкість зворотного зв'язку, що зазвичай стимулює студентів одразу відпрацювати помилки,

поки не зник інтерес чи з'явилися справи. Також, головною перевагою є і те, що комп'ютерні методи контролю підвищують ефективність навчального процесу іноземної мови, дають більше можливостей відпрацювання різноманітних навичок як під час традиційного навчання, так і дистанційного.

Викладачі можуть ефективно використовувати різноманітні онлайн платформи, такі як Classtime, Google Forms, Quizizz, Quizlet, Wordwall, Genial.ly, та TalkEnCloud, для організації контролю знань студентів як під час занять, так і поза ними.

1. Під час занять: Ці платформи дозволяють створювати інтерактивні вправи та тести, які можуть бути використані для миттєвої перевірки знань студентів. Наприклад, Quizizz або Quizlet можуть бути використані для проведення швидких тестів, що допомагають оцінити розуміння матеріалу студентами в реальному часі. Wordwall та Genial.ly можуть слугувати для створення візуально привабливих інтерактивних вправ, які залучатимуть студентів до активної участі.

2. Поза заняттями: Викладачі можуть використовувати ці інструменти для надання додаткових матеріалів для самостійного вивчення. Наприклад, вони можуть створити набори карток у Quizlet для розширення словникового запасу або додаткових вправ на розуміння прочитаного. Google Forms може бути використаний для створення опитувань або задач, які студенти можуть виконувати у вільний час.

3. Для обговорення та взаємодії: Платформи, такі як TalkEnCloud, дозволяють організувати групові обговорення та спільні проекти, де студенти можуть використовувати набуті мовні навички в практичних ситуаціях, сприяючи розвитку комунікативних умінь.

Використання цих платформ дозволяє викладачам не тільки ефективно оцінювати знання студентів, але й забезпечувати більш гнучке та індивідуалізоване навчання. Це також сприяє підвищенню мотивації студентів, оскільки інтерактивні методи навчання часто сприймаються як більш цікаві та залучаючі.

Висновки до розділу 1.

Завдяки аналізу наукових джерел ми розкрили суть поняття контролю при вивченні іноземної мови і дізнались, що це сукупність компонентів, які націлені на перевірку знань, умінь і навичок та формувались при вивченні певної теми. Контроль має головну функцію, яка виявляє рівень та якість набутих знань, умінь і навичок студентів. Контроль поділяється на три етапи: визначення критерій для проведення оцінювання, порівняння результатів з критеріями та корегування отриманих результатів. У залежності від виду контролю формується його мета.

Підсумкова перевірка відбувається під час семестрових і перевідних іспитів, яка і є основною формою перевірки результатів навчальної діяльності студентів з конкретної дисципліни. Будь-який контроль студентів має свій принцип, який визначається метою навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.

Сучасність тлумачить свої правила та вносить корективи до навчального процесу. Через низку подій із 2020 року до сьогодні освітній процес відбувається дистанційно, тож контроль результатів навчання для студентів став виключно за допомогою комп'ютерних технологій. Низка програм полегшують діяльність викладача, а також допомагають точно оцінити знання, вміння та навички здобувачів освіти.

РОЗДІЛ 2. КОНТРОЛЬ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Контроль у навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти – важливий етап у навчальному процесі, який підпорядковує ряд факторів, які розглядаються у цьому розділі.

Підрозділ 2.1. – аналізує інформацію наявних дослідників, а також освітні документи про цілі й об'єкти контролю у навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти, які уособлюються розвитком навчальної компетенції.

У підрозділі 2.2 – розкриваються засоби контролю міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності й особливості його організації у навчанні іноземних мов, що підпорядковують мовні та мовленнєві, граматичні, лексичні компетентності та формують академічні досягнення.

Підрозділ 2.3 - приділяє увагу критеріям і параметрам контролю та оцінювання читання як виду іншомовної мовленнєвої діяльності. Формує важливість різних методам і підходам для оцінювання, реагування на зворотний зв'язок зі студентами й опрацювання численного матеріалу для вибору кращого варіанту оцінювання.

У підрозділі 2.4 – ми випробували апробацію. На практичному досвіді висвітлили переваги та недоліки тестового контролю, за допомогою комп'ютерних технологій.

2.1. Цілі і об'єкти контролю у навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти.

Одним з важливих викликів у сучасній педагогічній теорії та практиці є знаходження нових способів контролювання досягнень студентів у навчально-пізнавальній діяльності відповідно до принципів компетентнісного підходу. Ефективна організація контролю дозволяє встановити рівень та якість засвоєння знань, внести необхідні корективи, оцінити процес і результати навчально-пізнавальної діяльності учнів та знайти шляхи для її поліпшення (Ніколаєва Н. 2002).

Для забезпечення повноцінного навчання необхідно регулярно й об'єктивно оцінювати, як студенти засвоюють матеріал і застосовують набуті знання для виконання практичних завдань. Це розширило сферу застосування контролю, підвищило його можливості для позитивного впливу на навчальний процес і створило умови для оптимізації самого контролю як складника цього процесу.

Контроль є необхідним викладачу, оскільки він дозволяє отримати точне уявлення про прогрес студентів у виконанні навчальних програм, засвоєння мовного матеріалу та розвиток усного мовлення, читання, аудіювання й письма. Правильно організований контроль об'єктивно відображає результати навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти на кожному етапі, що допомагає вчителю виявити успіхи й невдачі кожного студента, планувати педагогічний процес належним чином і краще готуватися до уроків.

У навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти, контроль є необхідною складовою процесу оцінювання студентів.

Для визначення мети навчання ІМ майбутніх вчителів АМ проаналізуємо нормативні документи, які регламентують професійну підготовку майбутніх вчителів ІМ (освітньо-професійну програму «Викладання європейських мов на основі комбінованих технологій (англійська мова і друга західноєвропейська мова)», перший (бакалаврський) рівень, спеціальність: 014 Середня освіта, спеціалізація 014.021 Англійська мова і література», які характеризують С. Ніколаєва та В. Черниш (Ніколаєва, Черниш, 2020). Програма, робочі програма з НД «Практика усного і писемного мовлення».

Метою навчання ІМ студентів є формування іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності, яка складається з низки компетентностей: мовних (фонетична, лексична, граматична, техніка читання, техніка письма), мовленнєвих (компетентність в говорінні, компетентність в читанні, компетентність в аудіюванні, компетентність у письмі), лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей.

Про об'єкт контролю зазначає І. Білецька: «У процесі засвоєння студентами курсу лексикології об'єктом контролю насамперед є теоретичні знання. Учені переконливо доводять, що особливістю фахових дисциплін, що забезпечують професійну підготовку майбутніх учителів іноземної мови, є їх специфічний зміст, який структурує такі складові: лексичні утворення, групи й системи, поняття. Знання із лексикології мають інтегрований характер, тому вони є складним об'єктом контролю» (Білецька, 2015).

Це прослідковується у джерелах різних авторів. І. Шипілова стверджує: «Контроль на заняттях іноземної мови може переслідувати різні цілі, однак у всіх випадках він не є самоціллю і має навчальний характер, дозволяє удосконалювати процес навчання, замінювати малоефективні прийоми й способи навчання більш ефективними, створювати більш сприятливі умови для корекції та покращення практичного володіння мовою, для виховання студентів засобами іноземної мови» (Шипілова, 2013).

Сучасна методика також окреслює цілі контролю у навчанні, які формуються за допомогою інформаційного розвитку викладача та посиленню мотивації учня, які відображаються у візуальній частині навчального процесу. Такі дії повноцінно забезпечують комфортне та якісне опанування матеріалу, знань і навичок студентів, а крім того, сучасні технології удосконалюють цей процес: «Цілі візуалізації дуже різноманітні. Елементи візуалізації дозволяють:

- знайомити здобувачів освіти з країною виучуваної мови, її культурою і людьми, створюючи більш-менш адекватний образ цієї країни, презентуючи не лише найкращі зразки «високої» культури, але й зразки повсякденної культури й невербальної поведінки;

- економно й виразно моделювати ситуації спілкування, у тому числі й міжкультурного;
- наочно семантизувати й уможливити краще запам'ятовування нових лексичних одиниць (насамперед соціокультурно маркованих), пояснювати функцію і форму нових граматичних структур, і систематизувати граматичні явища;
- знімати змістові й мовні труднощі у текстах для читання та аудіювання, активізувати фонові знання студентів;
- створювати опори для говоріння та письма і стимулювати ці види мовленнєвої діяльності;
- контролювати рівень сформованості деяких компетентностей, наприклад, лексичної;
- виконувати декоративну, естетичну і що мотивує функції» (Бігич, Бориско, Борецька, 2013, с. 154).

«У навчальних комп'ютерних програмах ефективно використовуються сучасні елементи оформлення гіпертекстів та анімації» (Бігич, Бориско, Борецька, 2013, с. 154).

З новітньої інформації робимо висновок, що важливим інструментом навчання стає візуальний контекст, до якого належать: друковані джерела викладача (книжки, видрук, посібники, методичні матеріали, картинки, світлини, постери, історичні документи, карти та ін.); друковані матеріали здобувачів освіти (робочі зошити, словники, книги для читання); відео та аудіо джерела (сучасні технології розширюють концептуальні можливості для навчання, а також роблять його цікавішим.) Завдяки цьому пункту викладачі можуть детальніше показати учням середовище, про яке йде мова, ввімкнути запис розмови мешканців країни, яку вивчають, робити аналіз записаних діалогів, переглядати фільми, мультфільми, історичні факти, програми, інтерв'ю та ін.; останні роки популярними стали інтернет-курси, які розроблені фахівцями та розміщені на порталах мережі «Інтернет» або у телеграм-каналах; електронні посібники/книги, гайди, створені викладачем. Також є компанії, які розроблюють сайт та оформлюють його для покращення навичок охочих: теоретична частина певної теми, вправи для самостійного опрацювання,

тексти, тести та інші види навчання. Деякі курси створюють мовні клуби, де збирають коло однодумців та спілкуються на певну тему. Такий метод дозволить позбутися бар'єру спілкування, а також знайти нових друзів (Бігич, Бориско, Борецька, 2013, с. 147-148).

Об'єкти контролю займають важливу ланку навчального процесу та їх можна схарактеризувати за різними критеріями, аргументуючись дослідницькою інформацією.

Першочергово, об'єктом контролю виступає навчання та знання, вміння й навички, які студенти мають засвоїти під час навчання іноземної мови, а саме: рівень мовної компетентності студента, який керується стандартам Європейських рамок кваліфікацій; рівню розвитку та навичок читання, аудіювання, мовлення й письма; шириною спектра словникового запасу, а також граматики; адаптації здобувача освіти при застосуванні здобутих навичок при живому спілкуванні та життєвих обставинах; оцінці студента власних успіхів та проблемних аспектах у вивченні іноземної мови. Ці складові повинні давати легкий поштовх, щоб студент міг бути ініціатором діалогу/полілогу, нормально реагувати на сторонні пропозиції, чітко доносити власні думки, вміти домовитися та знайти спільну мову зі співрозмовником; орієнтир на місцевості буде безумовно залежати від вказаних компонентів. Контроль спрямований на перевірку рівня засвоєння лексичного, граматичного та фонетичного матеріалу, розвиток мовленнєвих навичок, міжкультурної компетентності та навичок читання, письма, слухання та говоріння (Волкова, 2007, с. 16).

Також необхідно пам'ятати, що важливо звертати увагу і на засвоєння знань про країну та її менталітет, мова якої вивчається. Об'єкт контролю не може існувати окремо від предмета контролю, який відображається у методі навчання. Методика викладання ІМ виділяє два різних принципи: загальний і спеціальний. Загальна методика містить вивчення основних закономірностей та особливих складових навчального процесу будь-якої іноземної мови в окремому типі навчального закладу. Спеціальна методика концентрується на вивченні певної ІМ у конкретному навчальному закладу з урахуванням мовних і мовленнєвих особливостей рідної мови (Бігич, Бориско, Борецька, 2013, с. 169).

За опрацьованою інформацією робимо висновок, що методика як наука має головні завдання, які охоплюють науковий синтез схожих наук і виявлення методичних закономірностей; теоретичне доведення мети; навчальні засади та ін. - з опорою на конкретні умови навчання та вік здобувачів освіти. У будь-якому варіанті головним критерієм та об'єктом оцінювання залишаються знання здобувачів освіти (Глотова, с. 112).

Отже, об'єктами контролю при формуванні іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності є навички та уміння як складові мовних і мовленнєвих компетентностей.

2.2. Засоби контролю міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності і особливості його організації у навчанні іноземних мов.

Міжкультурна іншомовна комунікативна компетентність є важливою складовою успішного володіння іноземною мовою. Засоби контролю цієї компетентності включають оцінювання здатності студентів ефективно спілкуватися іноземною мовою, розуміти та використовувати культурні норми та відмінності, адаптуватися до комунікативних ситуацій.

Систематична оцінка отриманих знань здобувачів освіти закладає у них працелюбність, самооцінку й самокритику, наполегливість і відношення до предмета та навчального процесу.

Форми перевірок можуть бути як індивідуальні, так і групові; усні та письмові (Ніколаєва, 2002).

Контроль від викладача відображається різними формами: словесними – зауваження, похвала, порада, настанова або матеріальними – оцінка. За допомогою оцінки всі залучені боки навчання розуміють рівень засвоєних знань під час уроків і можуть робити висновки. Це доводять Л. Панова, І. Андрійко та ін.: «Оцінка є результатом оцінювання вчителем рівня сформованості іншомовних навичок і вмінь студентів та основним кількісним показником їх успішності у документах про освіту.

За допомогою оцінки виявляють учнів, які встигають або не встигають у класі, і зорієнтовують їх та їхніх батьків у вивченні іноземної мови» (Глотова, 2016, с. 251).

Виставлення оцінок – це невіднятний процес контролю навчання. Упродовж опанування навчального курсу викладач ставить проміжні оцінки, а у кінці сумує отримані бали та робить підсумкове оцінювання (Богатирьова, 2022, с. 17).

Засобів контролю існує безліч, наприклад:

- 1) Усне спілкування – рольові ігри, дебати, інтерв'ю або діалог з партнером-іноземцем та інші завдання на мовлення, які дозволять перевірити здатність студентів спілкуватися, висловлювати власні думки, розуміти запитання та відповіді на них у реальному часі.

Цей вид контролю допоможе зрозуміти рівень навичок усної комунікації тих, кого перевіряють, а також вміння розпізнавання розмовну швидкість, інтонацію та мовний акцент співрозмовника.

- 2) Письмові завдання – написати есе, доповідь або статтю, лист другу, скласти діалог і подібні завдання.

Головним завданням цього пункту є демонстрація засвоєних знань та використання мовних форм, розуміння міжкультурних аспектів, таких як: правильність використання форми й правил мови, конструювання речення, організація думок та висловлювань, розуміння різниці між культурами при вживанні мови й здатність адаптуватися у ситуації.

З аналітичної точки зору йде виявлення аналізу інформації, розуміння теми та розвитку аргументів, логічного мислення студента, а також креативність і самовираження.

- 3) Тестові завдання – «сучасне педагогічне тестування являє собою комплекс стандартизованих методів виміру тих латентних (тобто недоступних для безпосереднього спостереження) параметрів людини, що визначає її рівень підготовленості й відповідність освітнім стандартам у конкретній галузі знань» (Бєлова, 2019, с. 15). Цей пункт вирізняється від інших тим, що тестування є більш незалежним та об'єктивним і на результат не впливає думка чи ставлення викладача до студента, на відміну від контрольної

роботи, а також несе прогностичну цінність і валідатність. Прогностична цінність такого контролю забезпечить використання тестових відповідей у навчальному процесі, який полягатиме у поліпшенню слабких місць студента та закріпленню вивчених тем. «Головна відмінна риса тесту - об'єктивність, що гарантується вимірюванням, функція якого полягає в тому, щоб поставляти кількісну інформацію» (Белова, 2019, с. 15) Види тестового контролю розрізняють за критеріями перевірки знань: «тести загального володіння іноземною мовою; діагностичні тести; тести навчальних досягнень; тести розподілу за рівнем навченості (тести здібностей)» (Панова, Андрійко та ін., 2010).

Але тестування буде ефективним, якщо викладач дотримується певних критеріїв при створенні й оцінюванні тестів. Важливими факторами є: чіткість та об'єктивність питань, які перевіряють знання студентів і мають точно вказувати на кількість відповідей; охоплюють весь спектр вивченого матеріалу і базуються на знаннях граматики, лексики, аудіювання, читання, письма, розмовних навичках. Рівень складності повинен не бути надто простим або складним. Чим більше студент здобуде практичних навичок у тестовому виді контролю, тим легше та скоріше він зможе адаптуватися при проходженні важливих тестуваннях.

4) Контроль за допомогою аудіювання – формат перевірки усний або письмовий. Матеріалом оцінювання є переказ прослуханого або прочитаного тексту чи викладення думок у письмовій формі. Додатково складені запитання, які стосуються тексту стануть складнішою формою оцінювання та розкриють інші аспекти володіння мовою.

Усі види перевірки знань пов'язані між собою та зможуть доповнити певний метод оцінювання, щоб більше розкрити можливості студентів та зобразити широкий майданчик знань і вмінь здобувачів освіти.

Варіанти контролю, які описані вище, краще застосовувати під час очного навчання. Але історичні події, які відбуваються на території України, дають поштовх для нових варіантів оцінювання та розвитку власних знань під час дистанційного навчання, бо в онлайн-режимі стало важче контролювати прогрес студентів.

Функції контролю ми розглядали в розділі 1, підрозділі 1.1. Зазначимо лише, що контроль може виконувати такі функції як зазначає В. Гулак у власному дослідженні: «Під час дистанційного навчання іноземної мови контроль реалізується наступними функціями:

- 1) функція тестування, що показує результати та оцінку студентського навчання;
- 2) виховна функція, що настає засобами спогаду, консолідації, уточнення, оновлення набутих знань;
- 3) розвиваюча функція виконує головну роль у розвитку особистості студента, його пізнавальних здібностей, концентрації, пам'яті, мислення, уяви;
- 4) формуюча функція, суть якої полягає в дисциплінуванні роботи студентів, підвищенні почуття відповідальності за свою роботу, стимулюючи серйозне ставлення до неї (Гулак, 2019, с. 22).

Перевірку знань студента викладач проводить за допомогою програм дистанційного навчання: Skype, Zoom, Google meet та електронні пошти. Через певний час введення дистанційного формату навчання у вищих навчальних закладах керівники ВНЗ створили ще платформи для отримання знань студентами та засобу оцінювання. Там проходять повноцінні іспити, які містять певні критерії: чіткі межі початку та кінця оцінювання, якщо відбувається у вигляді тестування, яке може підпорядковуватися одній або кільком відповідями, з вибором зі списку або заповнення пропусків. Ці завдання перевіряються системою, а її заздалегідь розробляють фахівці.

Однією з особливостей психофізіології сучасних студентів є кліпове мислення. Це означає, що вони сприймають інформацію поверхово і фрагментарно, зосереджуючись на коротких і яскравих уривках, не намагаючись встановити між ними логічні зв'язки, а під час дистанційного навчання цей тип мислення збільшується та прогресує, тому варто зосереджено продумувати завдання для оцінки знань здобувачів освіти.

Тож є варіант впровадити онлайн-завдання, які після виконання надсилаються викладачу поштою. Онлайн-навчання надає можливість перевіряти студентів завдяки

відео- та аудіоурокам. Студенти після перегляду або прослуховування матеріалу дають відповіді на зв'язані питання або роблять нотатки для подальшої перевірки. Новітні технології розв'язують питання контролю під час онлайн-обговорення з використанням висловлювання власних позицій на онлайн-форумах або платформи для обговорення.

Зважаючи на всі фактори, які обумовлені запровадженням дистанційного навчання, робимо висновок, що у перспективі контрольних процесів необхідно все більше розвиватися у сфері технологій, щоб покращувати систему оцінювання, не давати варіантів звичайному запровадженню механічних дій і прослідковувати характеристики контролю.

Отже, для контролю граматичних навичок найбільш ефективним засобом під час дистанційного навчання - є надсилання письмових відповідей на надане завдання, а для контролю умінь адаптуватися в середовищі та комунікації найліпше підходить висловлювання власної думки з певної теми під час онлайн-обговорень.

2.3. Критерії і параметри контролю та оцінювання читання як виду іншомовної мовленнєвої діяльності.

Читання є важливим аспектом мовленнєвої діяльності та найпоширенішим засобом комунікації іноземної мови, яким студенти повинні опанувати згідно з вимогами програми. Це процес прийняття і розуміння письмового тексту, і він є рецептивною формою мовленнєвої діяльності.

У житті людини читання займає важливу ланку, бо освоєння читання іноземною мовою сприяє збільшенню можливостей для мовної взаємодії в опосередкованій формі, оскільки студенти мають доступ до різноманітних джерел, таких як преса, художня та спеціальна література, інтернет й листування. Це дозволяє їм активно взаємодіяти з мовою, отримувати нові знання та розширювати свої мовні навички. Крім цього, читання також дозволяє отримати доступ до реальної та

непідробленої інформації, що перетворює цей спосіб мовленнєвої діяльності на найпростіший і найцінніший засіб комунікації.

Уміння читання відрізняються від умінь у мовленні тим, що вони зберігаються стабільними протягом тривалого періоду й мають постійний характер. Вони використовуються з різними цілями, такими як читання професійної літератури, задоволення читацьких інтересів і підтримка мовних навичок у говорінні.

У складової «читання» можна виділити декілька цілей, які включають (Глотова В. 2016):

- 1) комунікативну мету - отримання інформації з будь-якого тексту;
- 2) освітню мету - розширення соціокультурної компетенції й збагачення світогляду;
- 3) розвивальну мету - розвиток мислення та мовних навичок;
- 4) виховну мету - формування вольових якостей, емоційного розвитку, наполегливості та самостійності.

Роль читання у контексті вивчення іноземних мов відіграє найсуттєвішу роль у людському спілкуванні, а також відображає його практичне значення, що є показником інтелектуального рівня людини та має велике виховне значення.

Функції читання виділяють О. Безкоровайна та Т. Демчук (Bezkorovaina, Demchuk, 2019):

- 1) отримання інформації, яка міститься у тексті, коли читаєш для себе;
- 2) вимовлення тексту: читання вголос для розвитку виразності й художнього читання;
- 3) передача отриманої інформації з тексту у формі усного або письмового мовлення (у формі монологічного висловлювання);
- 4) самостійне читання для вдосконалення навичок та художнього читання.

Оцінити вміння читати може бути охарактеризованим за охопленням учнів: фронтальний контроль - охоплює всю групу учнів; індивідуальний контроль - проводиться для індивідуальної перевірки; комбінований контроль - поєднує індивідуальну перевірку з включенням всіх учнів до відповіді, коли учень не може відповісти самостійно (Височенко, 2022, с. 18). Також контроль відрізняється за

методом перевірки: перекладні методи - усні або письмові завдання, пов'язані з перекладом. Безперекладні методи - усні або письмові завдання, які не вимагають перекладу. Програмовані форми контролю, включаючи тести та використання комп'ютера, мають свої переваги, оскільки є індивідуальними методами контролю (Білецька, 2015, с. 6).

У практиці навчання використовуються показники розуміння, які називаються способами оцінки розуміння. Групи цих способів для перевірки розуміння прочитаного включають комунікативні методи та текстуально-аналітичні методи. До комунікативних методів належать (Височенко, 2022):

- 1) Відповіді на запитання вчителя, які побудовані на основі тексту, можуть бути дані до або після читання тексту.
- 2) Підтвердження або заперечення суджень, висловлених вчителем.
- 3) Вибір правильної відповіді з наданого набору варіантів, що стосуються питання до тексту.
- 4) Вільні відповіді на питання вчителя щодо прочитаного тексту є найпоширенішим та надійним способом перевірки розуміння тексту. Надійність цього методу може зрости шляхом збільшення кількості питань та їх постановки щодо ключових речень, що стосуються змісту тексту.
- 5) Відповіді на питання щодо підтексту.
- 6) Інтонування окремих речень або всього тексту є об'єктивним комунікативним способом перевірки розуміння прочитаного. Інтонування речень може вказувати на рівень розуміння.

Текстуально-аналітичні методи перевірки розуміння включають переклад окремих слів, словосполучень і окремих речень, які є ключовими для розуміння тексту. Цей метод вимагає від вчителя попереднього докладного вивчення тексту. Швидкість читання, а також відтворення тексту, є найбільш надійним способом перевірки розуміння. Варто зазначити, що жоден із цих методів не повинен використовуватися окремо. Найкраще, якщо розуміння тексту контролюється декількома методами одночасно. Ще одним методом є вибір малюнків або створення ілюстрацій до прочитаного тексту (Коломієць, 2020, с. 13).

Різні форми контролю навичок читання відрізняються за своєю методикою оцінки. Контроль може бути усним: проводиться у діалогічній формі (запитання або складання діалогу) або у монологічній формі - через розповідь рідною мовою чи переказ іноземною мовою. Також є письмовий метод контролю читання, який включає такі види завдань: складання резюме з прочитаного; заповнення пропусків у тексті; відповіді на питання, пов'язані з прочитаним; розпізнавання правдивих і неправдивих тверджень; формулювання стверджувальних і заперечних речень на основі прочитаного.

За охоптом учнів, методи контролю можуть бути (Гусенко, 2002):

- 1) Фронтальні, які охоплюють всіх учнів групи.
- 2) Індивідуальні, що використовуються для індивідуального контролю.
- 3) Комбіновані, які поєднують індивідуальний контроль зі залученням всіх учнів до відповіді, коли учень не може відповісти.

Успішне вивчення іноземної мови значно залежить від вибору навчального підходу.

Термін "підхід" належить до загальної концепції, яка визначає основну позицію і стратегію навчання, включаючи його підпорядковані концептуальні аспекти. Іншими словами, "підхід" визначає основну стратегію, за якою буде відбуватись навчальний процес (Чубукіна, Танько, Вракіна, 2021, с. 1).

Індивідуальний підхід у навчанні - невіднятна ланка опанування будь-якого предмета, яка підпорядковується обсягу знань, вмінь і навичок особистості. Як зазначає у власному дослідженні Д. Коломієць: «Особистісна індивідуалізація вкладає в себе методи навчання, які відповідають особистим, суб'єктивним та індивідуальним характеристикам кожного учня. Ці характеристики враховуються при виконанні вправ і завдань» (Коломієць, 2020, с. 15).

Педагогічна й методична літератури налічують різні способи використання інформаційних технологій для освітнього процесу, але більшого поширення в навчальній практиці є чотири основні:

- 1) Використання комп'ютера для контролю знань.

- 2) Проведення лабораторних практикумів з використанням комп'ютерного моделювання.
- 3) Використання мультимедіатехнологій як ілюстративного засобу при поясненні нового матеріалу.
- 4) Використання персонального комп'ютера як засобу самоосвіти.

Використання інформаційних технологій застосовується в різних сферах освітньої діяльності. Це сприяє як зовнішнім факторам, який пов'язаний з широкою інформатизацією суспільства й потребою у відповідній підготовці фахівців, так і внутрішнім чинникам, пов'язаних з поширенням сучасного комп'ютерного обладнання та програмного забезпечення в навчальних закладах, прийняттям державних і міждержавних програм інформатизації освіти, а також збагаченням педагогічного досвіду в цій галузі.

Більшість випадків використання інформаційних засобів має позитивний вплив на підвищення продуктивності роботи викладачів та ефективність навчання студентів.

Слово «технологія» має грецьке коріння: «*techné*» - означає «мистецтво» і «*logos*» – тлумачення свідчить «вчення». У перекладі це поняття означає збірну сукупність знань про методи обробки різних сировинних матеріалів, напівфабрикатів з метою створення готового виробу або предмета, який буде використовуватися споживачами. Сучасний переклад цього терміну включає використання наукових та інженерних знань для розв'язання конкретних практичних завдань. У цьому контексті, під інформаційними та телекомунікаційними технологіями розуміються технології, спрямовані на обробку та перетворення інформації (Lazar, Huber-Kriegler, Lussier, Matei and Peck, 2007, с. 350).

Поняття інформаційних і телекомунікаційних технологій охоплює широкий спектр методів, процедур й алгоритмів, які використовуються для збирання, зберігання, обробки, представлення та передачі інформації. У даному визначенні навмисно не використовується термін «використання».

Використання інформаційних і телекомунікаційних технологій відкриває можливість для розгляду ще однієї технології - технології використання

інформаційних і телекомунікаційних технологій у сферах, таких як освіта, медицина, військові справи й інші, що є складовою частиною технологій інформатизації. Кожна з цих галузей має свої обмеження й особливості на технологію інформатизації. Прикладом може слугувати технологія мережі «Інтернет», яка розглядається як інформаційна й телекомунікаційна технологія. Використання інтернету у навчанні студентів можна розуміти як технологію інформатизації освіти, а не як окрему інформаційну та телекомунікаційну технологію (Височенко, 2022, с. 18).

Впродовж останніх років Україна перейшла на дистанційне навчання, тож комп'ютерні методи навчання все більше впроваджуються у практику та це дозволяє повноцінно надавати освітні послуги студентам: «Головною ціллю використання даного Інтернет-ресурсу є розвиток навичок його ефективного використання, оскільки цей вид ресурсу в даний час є унікальним та специфічним» (Ніколаєва, Черниш, 2020, с. 120). У цьому є багато переваг, які полягають у таких факторах як: відстань, бо обидва боки навчання можуть знаходитися у будь-якій точці світу та вести комунікацію; не контактувати тілесно, але продовжувати навчання та змога оцінки.

Комп'ютерні методи стають гарними помічниками для контролю читання, бо новітні технології – це технічний прорив, який збільшує можливості та розширює варіанти для освітнього процесу. Технологічне застосування полегшило роботу викладачам, бо відбулась автоматизація і це дозволило пришвидшити оцінювання знань студентів і звільнити час викладача для удосконалення інших педагогічних завдань. Комп'ютер - це машина, яка не відчуває втоми, тож працює без перерви та перевіряє контрольні завдання не дивлячись на час доби.

Комп'ютеризація дозволяє підбирати завдання та їхній рівень індивідуально для кожного студента. Враховують потреби й удосконалення певного аспекту здобувача освіти. Цей фактор стимулює індивідуальний розвиток і прогрес усіх, хто навчається і допомагає забезпеченню ефективного навчання. Механічний контроль забезпечує детальний аналіз результатів, надають корисну статистику. Викладачі можуть отримати доступ до інформації про теми, які складніше далися студенту й потребують уваги та додаткового роз'яснення: «Основними формами вивчення

англійської мови з застосуванням мережі в залежності від рівня знань є індивідуальні заняття (увага приділяється тільки одному учню), групові заняття (беззаперечним плюсом є можливість обговорення вивченого матеріалу), інтенсивний курс (означає коротку тривалість навчання)» (Петрашук, 2002, с. 120).

Недоліком навчання та контролю за допомогою техніки – це обмежений доступ розуміння: «Основним мінусом є їх обмежена доступність. Так, для використання певних програм особі необхідно здійснити підписку та оплату, що свідчить про комерціалізацію цієї сфери» (Петрашук, 2002, с. 120).

Але варто зазначити, що комп'ютерний контроль не може повноцінно замінити фізичну оцінку знань. Викладач є незамінним джерелом підтримки, мотивації та чинником, який індивідуально розробить матеріал і знайде підхід до кожного здобувача освіти: «Серед великого обсягу інформації студент фокусується на певному виді навчання (читанні), але за допомогою тільки технічного засобу опановувач програми стикається з труднощами, які важко подолати самотійно. Тому для кращого розуміння потрібної інформації студентам потрібен відповідний наставник, який підвищує якість засвоєння матеріалу» (Петрашук, 2002, с. 120). Важливо балансувати й поєднувати технічні методи перевірки з традиційними видами контролю навчання і постійно удосконалювати процес навчання: «Основні варіанти для поліпшення використання інтернет-ресурсу для вивчення англійської мови можуть бути:

- 1) збільшення кількості доступної інформації, яка раніше була обмеженою;
- 2) зменшення або усунення витрат під час навчання завдяки використанню навчальних програм;
- 3) проведення додаткових занять з педагогічними працівниками для ознайомлення з сучасними методами навчання;
- 4) забезпечення доступності викладача для створення сприятливих умов для подальшого засвоєння матеріалу студентом» (Петрашук, 2002, с. 121).

2.4. Апробація і методичні рекомендації.

Гіпотеза дослідження спирається на припущення, що ефективний контроль навчальних компетентностей студентів можливий за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій за умов: розроблення завдання, яке міститиме різні форми запитання, обрання зручної платформи, для розміщення завдань, якісній обробці й аналізу отриманих результатів.

Для аналізу ефективності комп'ютерних методів щодо контролю студентів ми обрали платформу «Google Forms». За міркуваннями та характеристикою цієї платформи, вона є найзручнішою й найпростішою в опануванні викладачем і способом користування для студентів.

Апробація відбувалася за допомогою проміжного тестування для контролю компетентності читання.

Підготовчий етап контролю потребував вибору матеріалу. З опрацювання багатьох творів, ми підібрали текст «Life is short, Art is long». Цей текст є корисним, цікавим і повчальним як з точки зору текстового змісту, так і з навчальної дисципліни.

Продумали, що повинні бути різного типу завдання, які розкриють більшість знань, вмінь і навичок здобувачів освіти.

На платформі «Google Forms» розмістили текст.

І створили завдання різного типу:

- 1) Завдання з однією правильною відповіддю;

Тестовий контроль з англійської мови

Прочитайте текст і дайте відповідь на запитання:

Life is short, Art is long

It is not a secret that art is a trace in history because many of the masterpieces created by artists speak of a certain period in history. Nowadays, art objects are stored in historical museums or art galleries, are the property of mankind and show what life was like before. It is wonderful that a huge number of wealthy people buy up ancient works, restore them and exhibit them in museums.

For instance, the National Gallery has special equipment for the restoration of paintings, thanks to which they restore centuries-old masterpieces and show them to everyone who wishes.

Alternatively, many works of art remain forever unlike people who live for an average of 70 years. Occasionally, an artist works hard and devotes his whole little life to one work in order to leave it for centuries or even eternity. There exist such architectural structures as Westminster Abbey, which can also be called wonders of the world and they have existed for more than one millennium and many generations of people have seen them.

In his short life a person can see a huge number of masterpieces, but he will not appreciate the work that the author put into it, although it will always exist, therefore, we all are only a part of an immortal masterpiece.

- 2) Питання з декількома відповідями;
- 3) Завдання для зіставлення;
- 4) Висловлення власної думки з певної теми.

Кожен тип завдання допомагав зрозуміти рівень володіння знань, умінь і навичок студентів:

- 1) Завдання з однією правильною відповіддю контролює рівень розуміння суті тексту, основних моментів і лексику цілком.

- 2) Завдяки питанням з декількома правильними відповідями сприятимуть розвитку умінь виокремлення схожих варіантів відповідей або тим, які дотичні один до одного чи підпорядковуються запитанню.
- 3) Здатність порівнювати, встановлення відповідності між певними поняттями, текстовими елементами зможе розвинути лексичні та структурні знання.
- 4) Висловлення власної думки з певної теми контролює опанування тексту, проведення комплексних досліджень прочитаного та розкриття особистих поглядів і показує обсяг словникового запасу.

Основний етап контролю розпочався вже під час практичної діяльності зі студентами:

«Hello, students!

We have already gone through several topics in the "English language" discipline with you. So it's time to put knowledge into practice. From today, the test will be available on the "Google form" platform. You need to set aside time during the week and complete the task».

Далі ми розібрали суть завдань і їхні види. Протягом тижня, після завершення пари нам надходили відповіді на завдання.

За статистикою 20% групи почали вирішувати у той же день, коли було оголошено тестування. 40 % здобувачів освіти виконали завдання на 3 день після початку завдання. І ще 40% - зробили в останній день до кінця дедлайну.

Для оцінювання мовленнєвої компетенції важливо обирати різнобічний підхід при контролі рівня знань, умінь і навичок студентів, тому завдання виглядали так:

Завдання з однією правильною відповіддю.

What specialized equipment does the National Gallery possess for restoring paintings?

- Special brushes and paints
- Cutting-edge restoration tools
- Historical documentation

What is an example of an architectural wonder mentioned in the text?

- The Louvre Museum
- Westminster Abbey
- The Eiffel Tower

How does the text suggest people perceive artworks in comparison to their own lifespan?

- People appreciate the effort behind each artwork.
- Artworks are often disregarded by people.
- Artworks are seen as short-lived like human life.

Art is described as a trace in history because it:

- Preserves secrets
- Represents a certain historical period
- Is a fleeting creation

Art objects are commonly found in private collections.

- True
- False

The National Gallery possesses special equipment for the _____ of paintings.

- Destruction
- Creation
- Restoration

What is the average lifespan of a person mentioned in the text?

- 50 years
- 70 years
- 90 years

Many wealthy individuals purchase ancient works to:

- Hide them
- Discard them
- Restore and exhibit in museums

Many wealthy individuals purchase ancient works to:

- Hide them
- Discard them
- Restore and exhibit in museums

What is the purpose of the National Gallery's special equipment?

- Preservation of sculptures
- Restoration of paintings
- Digitalization of artworks

People often fully appreciate the effort put in by the author of a masterpiece.

- True
- False

Завдання з декількома правильними відповідями

What purpose do historical museums and art galleries serve?

- To hide ancient works from the public
- To admire the beauty of the paintings
- To preserve and display art for humanity to witness
- To develop imagination

What is highlighted about the longevity of art compared to human life?

- Lifestyle
- Artworks have a limited lifespan just like humans
- Art can endure for centuries or even eternity unlike human lifespan
- Self care

According to the author, what does art do in history?

- Adds growth spurt
- Takes away the history
- Stores history
- Dies because of lack of interest

Where are the art objects stored now?

- In private collections
- In storage
- In the caves
- In the House
- In modern galleries and museums

What structures can be compared to the wonders of the world in the text?

- Shops
- Ministries
- State institutions
- Modern skyscrapers
- Westminster Abbey

Завдання для співставлення.

Умови завдання.

Arrange the sentences in a logical system

It is not a secret that there is a trace of history because many of the masterpieces created by artists speak a certain period in history."	"Nowadays, art objects are stored in historical museums or art galleries, are the property of mankind and show what life was like before."	"In his short life a person can see a huge number of masterpieces, but he will not appreciate the work that the author put into it, although it will always exist, therefore, we all are only a part of an immortal masterpiece."	"There exist such architectural structures as Westminster Abbey, which can also be called wonders of the world and they have existed for more than one millennium and many generations of people have seen them."	"For instance, the National Gallery has special equipment for the restoration of paintings, thanks to which they restore centuries-old masterpieces and show them to everyone who wishes."	"Alternatively many works of art remain forever unlike people who live for an average of 70 years."

Продовження умов завдання

Arrange the sentences in a logical system

his short
 a person
 can see a
 the number
 of
 masterpieces,
 he will not
 appreciate
 work that
 author put
 into it,
 though it
 will always
 exist,
 therefore, we
 are only a
 part of an
 immortal
 masterpiece."

"There exist
 such
 architectural
 structures
 as
 Westminster
 Abbey,
 which can
 also be
 called
 wonders of
 the world
 and they
 have existed
 for more
 than one
 millennium
 and many
 generations
 of people
 have seen
 them."

"For instance,
 the National
 Gallery has
 special
 equipment
 for the
 restoration of
 paintings,
 thanks to
 which they
 restore
 centuries-old
 masterpieces
 and show
 them to
 everyone
 who wishes."

"Alternatively,
 many works
 of art remain
 forever
 unlike people
 who live for
 an average
 of 70 years."

"Occasionally,
 an artist
 works hard
 and devotes
 his whole
 little life to
 one work in
 order to leave
 it for
 centuries or
 even eternity."

"It is
 wonderful
 that a
 huge
 number of
 wealthy
 people buy
 up ancient
 works,
 restore
 them and
 exhibit
 them in
 museums."

Відповіді для співставлення

					them."		
1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Висловлення власної думки

Identify at least three contrasting points between the permanence of art and the transience of human existence.

Мой ответ _____

Написати власні думки з певної теми, яка підпорядковується тексту.

Express your opinion on the topic: "Can art be saved and what path must be taken for its preservation?"

Мой ответ

Після отриманих результатів даного виду контролю, було виявлено, що 70% студентів отримали результат «відмінно», тобто вони охопили весь матеріал, змогли сконцентруватися і показати здобуті знання, вміння та навички під час вивчення ІМ. 20% осіб розкрили свої знання, вміння та навички на відмітку «добре». І тільки 10% здобувачів освіти отримали «задовільно».

Найскладніше завдання для студентів виявилось питання, яке вимагало висловлення власної думки на запропоновану тему за текстом. У ході тестування було виявлено, що не всі студенти можуть вільно формувати власні думки та аргументувати їх, тому ця форма роботи потребує більше уваги на заняттях.

До переваг такого виду тестування належать:

- 1) Об'єктивність, яка полягає у завданні з однією правильною відповіддю.
- 2) Завдяки формі контролю, яка підпорядковується тестовому формату у мережі «Інтернет», ми змогли охопити для оцінювання велику кількість студентів, а також це зекономило час як викладача, так і студента. Тестування не було обмежене в часі, але був встановлений дедлайн тестування, який допоміг здобувачам освіти вибудувати свій графік і приділити час для виконання завдання.
- 3) Різноманітні типи завдань дають змогу оцінити як можна більше аспектів мовної компетенції, тому тест є комплексним і варіативним.
- 4) Простота у використанні та налаштуванні. Викладачі й адміністратори можуть створити анкети та тести для студентів за допомогою інтуїтивно зрозумілого інтерфейсу, не потребуючи спеціалістичних навичок

програмування. Можливість додавати питання різного типу, завдяки чому можна створювати різноманітні завдання для контролю.

- 5) Гнучкість і можливість персоналізації, бо Google Forms дозволяє викладачам налаштовувати тести й анкети відповідно до власних потреб. Вони можуть додавати зображення, відео та гіперпосилання, що допомагає робити завдання більш цікавими та інтерактивними. Крім того, є можливість персоналізації відповідей для кожного студента, що робить контроль результатів більш об'єктивним.
- 6) Автоматизація й обробка результатів. Платформа автоматично збирає відповіді студентів та надає зручні інструменти для аналізу результатів. Викладачі можуть легко створювати звіти та графіки на основі зібраних даних, що допомагає відстежувати академічну продуктивність та ідентифікувати можливі труднощі у навчанні студентів.
- 7) Зручний доступ і мобільність. Студенти можуть заповнювати тести Google Forms з будь-якого пристрою з доступом до мережі «Інтернет», включаючи смартфони та планшети. Це забезпечує зручність і мобільність процесу контролю результатів.

Використання платформи Google Forms для проведення контролю результатів знань студентів у вищому навчальному закладі має численні переваги, які включають простоту використання, гнучкість та можливості персоналізації, автоматизацію та зручний доступ. Ця інноваційна технологія допомагає покращити якість навчання та полегшує процес контролю навчальних досягнень студентів, сприяючи ефективнішому освітньому процесу.

Недоліками даного дослідження є:

- 1) Немає індивідуального підходу до кожного студента, бо програма автоматично вираховує чи правильно людина відповіла на питання, чи ні. Але завдання, де необхідно викласти власну думку перевіряє особисто викладач, бо «машина» не зможе врахувати різні відповіді або простежити тонкість відповіді.

- 2) При дистанційній перевірці викладач спирається на добросовісність студентів, які проходять тестування, бо під час даного тестування він не може перевірити чи здобувачі освіти відповідають на запитання самостійно.
- 3) Даний вид контролю не може відтворювати завдання на слух, тому для оцінки цієї навички необхідно застосовувати інші види контролю.
- 4) Обмеженість функціональності - порівняно з іншими спеціалізованими платформами для проведення тестів та контролю. Наприклад, більш складні завдання, які вимагають складних алгоритмів або обробки даних, можуть бути важкі або навіть неможливі для виконання в Google Forms. Це може обмежувати можливості для створення тестів з вищим рівнем складності.
- 5) Необхідність інтернет-з'єднання для доступу до тестів та анкет. Це може створювати проблеми для студентів у випадку відсутності Інтернету або в разі обмеженого доступу до мережі. Такі ситуації можуть призвести до труднощів у вчасному заповненні тестів та контролю результатів.
- 6) Загроза шахрайства та плагіату, бо студенти можуть легко обмінюватися відповідями або використовувати інтернет для пошуку відповідей під час заповнення тестів. Це може спричиняти недостовірні результати та знижувати ефективність контролю.
- 7) Необхідність оновлення та підтримки, бо платформа «Google Forms» постійно змінюється та оновлюється, що може вимагати постійного навчання й оновлення викладачів та адміністраторів. Більше того, підтримка інтеграцій з іншими системами може бути складною та вимагати додаткових ресурсів.

Хоча платформа Google Forms має свої переваги у проведенні контролю результатів знань студентів, важливо також враховувати її недоліки. Обмеженість функціональності, необхідність Інтернет-з'єднання, загроза шахрайства та плагіату, а також необхідність оновлення та підтримки можуть впливати на ефективність та надійність цієї платформи у вищому навчальному закладі. Перед використанням Google Forms для контролю знань студентів,

необхідно враховувати ці недоліки та розглядати можливі альтернативи для досягнення більш об'єктивних результатів.

Отже, тестування за допомогою комп'ютерних методів показав, що під час дистанційного навчання для контролю знань, умінь та навичок студентів можна використовувати платформу «Google Forms», але варто враховувати нюанси, які були вказані вище.

Висновки до розділу 2

У другому розділі було проведено апробацію та розглянуті різні аспекти контролю в процесі навчання іноземних мов.

Підрозділ 2.1 - розкрив цілі й об'єкти контролю, які передбачаються при викладанні іноземних мов у вищих навчальних закладах і обґрунтовані думки щодо розуміння цілей та об'єктів контролю, бо вони є важливим етапом для ефективного організованого процесу навчання.

У підрозділі 2.2 - досліджено засоби контролю міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності й особливості його організації у навчанні іноземних мов. Тут зазначені засоби контролю, які включають різні методи та прийоми для оцінювання студентів у галузі міжкультурної комунікативної компетентності та враховуючи особливості організації контролю дозволяє забезпечити ефективність і результативність навчання іноземної мови.

Підрозділі 2.3 - окреслив критерії й параметри контролю та оцінювання читання як виду іншомовної мовленнєвої діяльності. Виокремлює важливість контролю й оцінювання читання, яке полягає в розвитку навичок розуміння тексту та визначенні рівня володіння іноземною мовою студентами. Використання відповідних критеріїв і параметрів дозволяє здійснити об'єктивну оцінку та контроль результатів навчання.

У підрозділі 2.4 - висвітлюється апробація та оцінка ефективності організації контролю компетентності в читанні на основі індивідуального підходу та

комп'ютерних методів. Застосування індивідуального підходу та комп'ютерних методів дозволяє забезпечити гнучкіший і персоналізований підхід до контролю навчання іноземних мов, а також збільшити об'єктивність оцінювання результатів.

Отже, у розділі були розглянуті різні аспекти контролю у навчанні іноземних мов у закладах вищої освіти. Розуміння цілей і об'єктів контролю, використання відповідних засобів контролю, визначення критеріїв і параметрів оцінювання, а також важливим фактором стало впровадження індивідуального підходу та комп'ютерних методів, бо вони є важливими елементами успішної організації контролю в процесі навчання іноземних мов.

ВИСНОВКИ

На підставі комплексних результатів наукового дослідження шляхів удосконалення методів і форм організації контролю результатів навчання студентів формується низка ґрунтовних висновків:

Визначено поняття контролю як компоненту навчального процесу у закладах вищої освіти, його основні функції розглядали численні дослідники. На основі проаналізованих джерел ми сформуваємо власну думку щодо контролю, його значення та функції, видів і форм, які є важливими складовими навчального процесу, тому має містити у собі різні методи й стратегії для оцінки рівня засвоєння програми, рівня знань при вивченні іноземної мови. Головною метою контролю є визначити рівень і якість засвоєних знань, рівень умінь і навичок, які сформувались під час навчання. Про функції контролю, які застосовуються при перевірці рівня компетентності студентів, думки дослідників розходились, але й були спільні серед них – це навчальна, діагностична, коригуюча, мотиваційна та виховна функції.

Конкретизовано, що освітній процес налічує власні складові, які проявляються у професійній діяльності викладача, навчальній діяльності студентів, змісті та засобів навчання, а також його поділяють на підготовчий, основний і завершальний етапи. Певний етап контролю поділяється на поперечний, поточний, рубіжний і підсумковий контроль. Форми та методи оцінки, безперечно, - це зворотний зв'язок між здобувачем освіти й викладачем. Сформовано, що усний, письмовий, тестовий, метод самоконтролю, практичний, графічний, програмований, метод самооцінки – це найпоширеніші методи контролю, а найефективнішими видами перевірки є усний контроль і самоконтроль, письмовий і тестовий контроль. Окремо дослідили форми контролю, які можуть відбуватися шляхом проведення усного опитування студентів або за допомогою тестів – що окреслює поточний контроль. Точність, оригінальність рішень у науково-дослідних і контрольних роботах уособлює контроль у позанавчальний час. Роз'яснення незрозумілих питань відбувається на формі контролю «консультація», а контроль у формі заліків може проводитися за допомогою підходу з виставленням оцінок за п'ятибальною шкалою.

Досліджено, що основна форма контролю полягає у семестрових і перевідних іспитах, під час яких відбувається підсумкова оцінка результатів навчальної діяльності здобувачів освіти. Кінцевою формою контролю вважають державні іспити. Також у роботі схарактеризовано принципи контролю навчальної діяльності здобувачів освіти, які передбачають індивідуальну роботу викладача з кожним студентом; здійсненню контролю знань, умінь і навичок студентів протягом усього періоду навчання; систематичному оціненню студентів, які будуть об'єктивні та матимуть єдині вимоги для всіх здобувачів освіти.

У ході дослідження викладено важливість застосування комп'ютерних методів контролю, які з 2020 року стали основним методом контролю при вивченні ІМ. За допомогою даного методу можна виявити рівень навчальних досягнень студента з певної теми, які розкривають кожен складову навчального предмета, а також це розширить, поліпшить і удосконалить навчальний процес. Головною умовою системи комп'ютерного контролю знань полягає у доступності системи для викладачів і студентів. Сьогодні налічує велику кількість різноманітних програм для контролю студентів, найбільш відомі та застосовані на практиці – Classtime, Google Forms, Quizizz, Kahoot, Quizlet та ін. Кожен з викладачів індивідуально обирає, яку програму застосовувати для контролю компетентностей здобувачів освіти.

Під час дослідження проаналізовані нормативні документи, які регламентують професійну підготовку майбутніх вчителів ІМ, за допомогою яких сформовано мету навчання ІМ, що складається з фонетичної, лексичної, граматичної компетентностей, а також техніки читання й письма. Об'єктом контролю виступають теоретичні знання, а також комунікативні навички та уміння студентів.

За допомогою інформації джерельної бази виявлено, що форми перевірок контролю можуть бути групові, індивідуальні, усні та письмові, тобто у вигляді рольової гри, інтерв'ю або діалогу, письмових або тестових завдань, а сам контроль відображається у зауваженні, похвалі, пораді, настанові або оцінці. Кожна складова ІМ є важливою та налічує свої цілі, функції та критерії для оцінювання.

Ефективне вивчення іноземної мови залежить від вибору навчального підходу, який охоплює індивідуалізацію, використання комп'ютерних технологій, педагогічної та навчальної літератури, а також методики навчання.

Досліджена інформація скала підґрунтя для пробного навчання, у ході якого було продумано тестове завдання з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій і виявлено переваги й недоліки цієї форми контролю, що показують спроможність комп'ютерних технологій комплексно оцінити компетентність студента.

РЕЗЮМЕ

Ключові слова: вивчення іноземної мови; контроль вивчення іноземної мови; види контролю при вивченні ІМ; складові контролю при вивченні ІМ; функції контролю; види контролю; форми контролю; методи контролю; комп'ютерні методи контролю; переваги та недоліки тестового контролю; переваги та недоліки усного контролю; поточний вид контролю; проміжний вид контролю; підсумковий вид контролю; усна форма контролю; практична форма контролю; письмова форма контролю; підготовчий етап контролю; основний етап контролю; завершальний етап контролю; принципи контролю знань; методи оцінювання для комп'ютерної форми контролю.

Під час магістерського дослідження ми розкрили поняття контролю, який за змістом відрізняється у багатьох науковців, але в умовах роботи спиралися на тлумачення І. Холод: «Контроль – це виявлення рівня володіння мовленнєвими навичками та вміннями, оцінка правильності організації навчального процесу, виявлення труднощів засвоєного матеріалу учнями та перевірка ефективності використання методів і прийомів навчання» (І. Холод 2018, с. 131). Розкрили значення контролюючої, діагностично-коригуючої, виховної, стимулюючо-мотиваційної, розвивальної, а також навчальної функцій.

Дослідили, що контроль поділяється на види: поточний, проміжний, підсумковий та має письмову, усну, практичну, лабораторну та інші форми проведення контролю. Методи контролю результатів навчання студентів виокремлюють тестування, екзамени, письмові й усні відповіді.

Конкретизували принципи контролю результатів навчання студентів, які відображають об'єктивність контролю, контроль застосування знань на практиці. Вказали на підготовчий, основний і завершальний етап контролю.

Теоретично обґрунтувати комп'ютерні методи контролю як шлях підвищення його ефективності; розкрили автоматизацію процесу оцінювання, яка відбувається за допомогою комп'ютерних технологій.

Проаналізували переваги та недоліки контролю за допомогою технічних пристроїв і методи оцінювання за допомогою електронних тестів та онлайн-тренажерів.

Визначили цілі й об'єкти контролю у навчальній діяльності студентів;

Розробили методику контролю результатів навчання студентів засобами комп'ютерних технологій і перевірити її ефективність апробацією.

SUMMERY

Keywords: learning a foreign language; control of foreign language learning; types of control when learning a foreign language; components of control when learning a foreign language; control functions; types of counter; forms of control; control methods; computer control methods; advantages and disadvantages of test control; advantages and disadvantages of oral control; current type of control; intermediate type of control; final type of control; oral form of control; practical form of control; written form of control; preparatory stage of control; the main stage of control; the final stage of control; principles of knowledge control; evaluation methods for computer form of control.

During the master's research, we revealed the concept of control, which differs in content among many scientists, but in the working conditions we relied on the interpretation of I. Kholod: "Control is the detection of the level of mastery of speech skills and abilities, the assessment of the correctness of the organization of the educational process, the identification of the difficulties of the learned material students and checking the effectiveness of the use of teaching methods and techniques" [46, p. 131]. They revealed the meaning of controlling, diagnostic-corrective, educational, stimulating-motivational, developmental, and educational functions.

It was investigated that control is divided into types: current, intermediate, final and has written, oral, practical, laboratory and other forms of control. Methods of monitoring students' learning results include testing, exams, written and oral answers.

They specified the principles of monitoring the results of student learning, which reflect the objectivity of control, control of the application of knowledge in practice. They indicated the preparatory, main and final stages of control.

To theoretically substantiate computer control methods as a way to increase its effectiveness; disclosed the automation of the evaluation process, which occurs with the help of computer technologies.

We analyzed the advantages and disadvantages of control using technical devices and assessment methods using electronic tests and online simulators.

Determined the goals and objects of control in the educational activities of students;

We have developed a method of monitoring the results of student learning by means of computer technologies and checking its effectiveness in trial training.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

- Березовська О., Тригуб І. (2012) Контроль якості знань студентів на заняттях з іноземної мови, 566-573. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського простору (Вип. 27, том VII (40)). Моніторинг якістю освіти: засоби та технології.
- Бєлова В. (2022) Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі зов в умовах пандемії. 12-15. Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов: тези доповідей.
- Биць Н. Лекції з методики навчання іноземної мови. Мі-во освіти і науки України. Львівський національний уні-тет ім. Івана Франка. 2019. 55 с.
- Бігич О., Бориско Н., Борецька Г. та ін. (2013) Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика 590: Підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / (С. Ю. Ніколаєва, ред.). Ленвіт.
- Білецька О. Білецька О. (2015) Контроль навчальних досягнень студентів у процесі вивчення лексикології англійської мови. 9. Електронне наукове фахове видання. Методика, досвід.
- Богатирьова К. (2022) Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов. 98. Міжвузівський науково-методичний семінар: тези доповідей.
- Булах І. (1995) Теорія і методика комп'ютерного тестування успішності навчання (на матеріалах медичних навчальних закладів), 430. [Дис. д-ра пед. наук: 13.00.01. Київський ун-т ім. Т. Шевченка].
- Вовк О. Системи вправ для інтенсивного навчання граматичного аспекту англійського спілкування. 45 с.
- Волкова Н. (2007) Педагогіка: навч. посібник 618. (2-ге видання, перероблене, доповнене).
- Власенко Л., Нікітенко О. (2013) Тестовий контроль у навчанні іноземної мови 10.

- Височенко С. (2022) Викладання іноземних мов в умовах дистанційного навчання. 17-19 Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов: тези доповідей.
- Головенкін В. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник (2-ге вид., переробл. і доповн). КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019.
- Глотова В. (2016) Комунікативний метод викладання англійської мови: перспективи розвитку, 93-97. *Studia methodologica*.
- Гулак В. (2019) Особливості дистанційного навчання іноземної мови 35. [Бакал. Р. Суми].
- Гунчак В., Ощипок І., Драч М., Томаневич Л. (2010) Дидактичні принципи контролю знань студентів, 172-177. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького].
- Гусенко І. (2002) Методика навчання іноземних мов, 65: конспект лекцій. Народної української академії.
- Єременко Т. та ін. (2018) Навчання читання англійською мовою студентів мовних факультетів, 152: навч. посібник.
- Зайченко І. (2016) Педагогіка: підручник (Вид. 3-є, переробл. і доповн.). Ліра.
- Калашнікова Л., Жерновникова О. (2016) Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навч. посібник. [ХНПУ імені Г. С. Сковороди].
- Кальнік О. (2021) Особливості контролю навчальних досягнень студентів з іноземної мови в умовах дистанційного навчання, 66-69: наук. вісник Міжнародного гуманітарного університету. (Сер.: Філологія. №48 т. 4).
- Ковальська В. (2008) Енциклопедія освіти. [Акад. пед. наук України] / (В. Кремень. Ред.). Юрінком Інтер.
- Коломієць Д. (202) Індивідуалізація навчання іноземної мови на старшому етапі, 36 [бакалав. Роб].

- Кудін А., Свистун. Ю. (2004) Розробка комп'ютерних систем контролю знань у дистанційному навчанні, 284-287. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі: Збірник наукових праць. НМетАУ.
- Курлянд З. (2007) Педагогіка вищої школи: Навч. посібник (3-є видання, перероблене і доповнене). Знаннл.
- Мацюк В. (2013) Контроль результатів навчальних досягнень студентів: історія, теорія, практика, 1-9.
- Малихін О., Павленко І., Лаврентьєва О., Матукова Г. (2011) Методика викладання у вищій школі, 270: Навчальний посібник. Дайфі.
- Меньшова А. (2020) Тестові завдання як засіб контролю у навчанні іноземної мови, 31 [Бак. Робота].
- Муратова І. (2019) Технологія: універсалізація та уніфікація соціального буття, 177: монографія.
- Нагаєв В. (2007) Методика викладання у вищій школі. Мі-во освіти і науки України. [Харківський нац. аграрний університет ім. В. Докучаєва].
- Наливайко О., Куцина К. (2021) Особливості оцінювання під час дистанційного навчання 35-41. Scientific notes of the pedagogical department. (в. 49).
- Ніколаєва Н. (2002) Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах, 332: Підручник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Ленвіт.
- Ніколаєва С. та ін. (2016) Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах, 398 : навч. пос.
- Ніколаєва С., Черниш В. (2020) Загальна характеристика освітньої програми, 1-6. Викладання європейських мов на основі комбінованих технологій (англійська мова і друга західноєвропейська мова) / Тези. – [Київський нац. Лінгв. Уні-тет].
- Ортинський В. (2009) Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. [Центр учбової літератури].

- Пальчевський С. (2008) Педагогіка (2-е вид.): Навч. посіб. Каравела.
- Панова Л., Андрійко І., Тезікова С. та ін. (2010) Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах, 327: підручник. Академія.
- Петрашук О. (2002) Англійська мова, 1-7: навч. пос. (ч.1.). Міленіум.
- Підколесна Л., Коротка Н. (2020) Сучасний інтернет-ресурс як допоміжна ланка при вивченні англійської мови, 118-121. Молодий вчений. (№ 7.1 (83.1)).
- Полонська Т. (2019) Особливості контролю навчальних досягнень учнів початкової школи з іноземних мов на засадах компетентнісного підходу: Збірник наук. праць. (Вип. 26. 3 розділ). Методика навчання мови і літератури.
- Сапожникова М. Забезпечення об'єктивності оцінювання якості знань студентів при вивченні іноземної мови, 313 - 314. [КНЕУ імені Вадима Гетьмана].
- Сідун М., Т. Полонська (2018) Лінгводидактичні засади навчання іноземних мов у закладах вищої педагогічної та загальної середньої освіти, 342: монографія. МДУ.
- Слухенська Р., Медвідь М., Первухін (2020) Теоретичні засади освітнього процесу у вищій школі, 115-119. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах (Т. 3. №69).
- Супрун Ю. (2021) Зміст самостійної підготовки курсантів як форма організаційного процесу військових закладів вищої освіти, 14-20. Knowledge (№ 2 (38), vol. 2).
- Стражнікова І. (2018) Педагогіка вищої школи: Навчально-методичний посібник. НАІР.
- Томіліна Ю. (21 берез. 2017 р.) Моделювання завдань з англійської мови засобами інформаційних технології. Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасного ВНЗ, 187–192 [Електронний ресурс]: зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф. [М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» ; редкол.: Колеснікова І. (голова) [та ін.]].

- Холод І. (2018) Методика навчання англійської мови: Навч.-метод. посібник. Видавець: Візаві. [М-во освіти і науки України].
- Фіцула М. (2014) Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. (2-ге вид., доп.). Академвидав (Серія «Альма-матер»).
- Чубукіна О., Танько Є., Вракіна В. (2021) Тестовий контроль з іноземної мови як система, 47: теоретико-методологічне обґрунтування з позицій системно-синергетичного підходу.
- Шидловська В. (2019) Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів та форми його здійснення, 1-4, [магіст. ННІ іноземн. філології. Житомирський державний університет імені Івана Франка].
- Шипілова І. (2013) Методи та прийоми контролю рівня володіння іноземною мовою: наук.конф.
- Ярмоленко О. (2005) Сучасні технології у вивченні іноземної мови.
- Янченко О. (2008) Форми і методи контролю знань в умовах сучасних навчальних технологій: Методична розробка. [Мі-во освіти і науки України Інгулецький технікум Криворізького технічного університету].
- Bezkorovaina O., Demchuk T. (2019) Formation of English language competence in reading on the hegree of studing English in institutions of secondary education, 63.
- Lazar I., Huber-Kriegler M., Lussier D., Matei G. and Peck C. (2007) Developing and assessing intercultural communicative competence, 48 Languages for social cohesion. Council of Europe.
- Morska L. Intercultural communicative competence (2012): implications for teaching. Scientific Papers. Series: pedagogics. (№ 5).
- Polonska T. The essence of intercultural foreign language communicative completeness of basic school students, 43-45. Science and practice in the era of globalization.

Білецька І. (2023) Контроль навчальних досягнень студентів у процесі вивчення лексикології англійської мови. Народна освіта електронне наукове фахове видання [Міжнародний освітній фонд імені Ярослава Мудрого] URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=3718.

Департамент освіти та науки хмельницької області. Офіційне Інтернет – представництво. URL: http://education.km.ua/?dep=page&dep_up=120&dep_cur=124

Кудін А., Свистун Ю. (дата звернення: 27.03.2023). Мережева система контролю знань для дистанційного навчання «Венера –2004». URL: https://fi.npu.edu.ua/files/Zbirnik_KOSN/10/17.pdf <https://fi.npu.edu.ua/zbirnyk-kosn/zbirnyk-10/a-p-kudin-yu-a-svystun-merezheva-systema-kontroliu-znan-dlia-dystantsiinoho-navchannia-venera-2004>

Шадейко Г. Організація контролю навчальної діяльності студентів. URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah/v_1/66.pdf

Шкварько Є. Wordwall. URL: <https://sites.google.com/koippo.in.ua/cos2021/%D0%BA%D0%B5%D0%B9%D1%81-%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8F/%D1%88%D0%BA%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C%D0%BA%D0%BE-%D1%94%D0%B2%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D1%96%D1%8F-%D1%96%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0> (дата звернення 19.11.2023).

Якупов В. Контроль і оцінка як педагогічні категорії. Контроль як педагогічне поняття. Онлайн – бібліотека освітньої та наукової літератури EduKnigi.com. URL: https://eduknigi.com/ped_view.php?id=224

CLASSTIME. URL: <https://www.classtime.com/uk> (дата звернення: 28.03.2023).

Genial.ly URL: <https://vchymo.com/application/Genially> (дата звернення: 19.11.2023).

Google Forms. URL: https://www.google.com/intl/uk_ua/forms/about/ (дата звернення: 29.03.2023).

Quizizz. URL: <https://quizizz.com/?lng=en> (дата звернення: 29.03.2023).

Kahoot URL: <https://kahoot.com/> (дата звернення: 29.03.2023).

TalkEn Cloud URL: <https://talken.cloud/blog/talkencloud-how-english-teachers-can-work-with-this-platform/#:~:text=%D0%91%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%96%D0%B2%20%D0%A2%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D1%96%D0%BD%20%D0%9A%D0%BB%D0%B0%D1%83%D0%B4,%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D1%83%D1%87%D0%BD%D1%96%D0%B2%201%2D11%20%D0%BA%D0%B%D0%B0%D1%81%D1%96%D0%B2>. (дата звернення: 19.11.2023).

Wordwall URL: <https://koliganka.jimdofree.com/%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96-%D1%81%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%B8/wordwall/> (дата звернення: 19.11.2023).

Quizlet URL: <https://quizlet.com/uk> (дата звернення: 29.03.2023).